

1872 1972

Kymiyhtymä

No 5 MARRASKUU 1972
32. VUOSIKERTA

Kymiyhtymä

NEUVOTTELUKUNTA:

Kuusankoski

Jouko Finni, Matti Inkiläinen,
Keijo Jokiranta, Eino Pörsti,
Sirkka-Liisa Savolainen, Leila
Taavitsainen ja Veikko Talvi

Juankoski

Aaro Torvinen, Mikko Lehto-
ra ja Toivo Tuunainen

Halla

Eino Adolfsen, Jaakko Hassi-
nen, Heikki Husu ja Lilli
Olsson

Karkkila

Kalevi Aavakangas, Olavi De-
gerstedt, Hilja Peltola, Leif
Lindberg ja Risto Virtanen

Heinola

Eino Saarinen, Antero Suni ja
Erkko Virtanen

Salo

Eino Lindberg, Osmo Koskinen
ja Tuula Rokka

Hanko

Stig Boström ja Erik Johansson

TOIMITUS:

Kymin Osakeyhtiö

Tiedotusosasto

Niementie 13

45700 Kuusankoski

puh. 87012/415, 416, 417 ja 390

Vastaava toimittaja:

Veikko Talvi

Toimitussihteeri:

Heli Kyllönen

Toimittaja:

Eero Niinikoski

Henkilöuutiset ja oikoluku:

Maritta Purtilo

Kirjapaino:

Kouvola Kirjapaino

KYMIN OSAKEYHTIÖN HENKILÖKUNNAN JULKAISU

Sisältö:

- 1 Annammeko riittävästi työpaikkatietoutta
- 2 Tukinuittaja-patsas yhtiön lahjana Kuusankosken kaup-
palalle
Pääjohtaja Mika Tiivola: Pronssinen Tukinuittaja pysy-
vä muisto paikkakunnalle yhtiön juhlavuodesta
Kauppalanvaltuuston puheenjohtaja Heikki Hykkäälä:
Tukinuittaja symbolisoi myös menneiden polvien työtä
Toimitusjohtaja Kurt Swanljung: Läheinen ja luottamuk-
sellinen yhteistoiminta kauppalan ja yhtiön välillä vält-
tämätöntä
Kauppalanjohtaja Eero Salmenoja: Hyvä palvelutaso ja
viihtyvyys tärkeitä sekä yhtiön että kauppalan kannalta
- 8 Yhtiön kaikki tuotantokomiteat Kuusankoskella
Pääjohtaja Mika Tiivola: Taloudellisen elpymisen yleis-
kuva toistaiseksi epäyhtenäinen
Työvoimapäällikkö Robert Brothertus: Molemminpuolinen
tiedotustoiminta tuotantokomiteoiden päätehtävä
Koneenhoitaja Markku Vanhala: Tuotantokomiteoiden
tulee edistää henkilöstöpolitiikan kehittämistä
Teknikko Antti Valonen: Tuotantokomitealaki toimihen-
kilöiden kannalta osin vanhentunut
- 14 Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön säädekirja ja
säännöt
- 17 Uusia työsubdeasuntoja rakennetaan Heinolaan
- 18 Monitahoista tuotesuunnittelua Salon tehtaalla
- 20 Kahdeksan urakoitsijaa ja TVL rakentavat Juankoskea
- 23 'Paperitehtaista suuryhtiöksi' täyttää tieteellisen tutki-
muksen vaatimukset
- 25 Tästä puhutaan
- 30 Mielipiteeni
- 31 Pitkäaikaisesti palvelleita
Merkekipäivä
Takakannen sisäisivu: Manan majoille

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

Kansikuva:

Kymin Osakeyhtiön virkailijoita v. 1899 istumassa vas:lta
Hjalmar Andersin, A. Wahlberg, Knut Selin, Th. Galle, Axel
Alander ja Thure Lindblad sekä seisomassa vas:lta Wilh.
Breglin, Ernst Lindblom, Lennart Frey, Hjalmar Hultin,
Eug. Ebbinghaus, Wilh. Lindroos, Hammarqvist ja Gustaf
Packalén.

Annammeko riittävästi työpaikkatietoutta

Päättymäisillään olevan juhluvuoden aikana on yhtiömme vaiheita ja toimintaa valotettu useasta eri näkökulmasta. Tukinuittajapatsaan paljastuspäivänä tuotiin molemminpuolisesti esille läheisen ja luottamuksellisen kanssakäymisen merkitys sekä yhtiölle että Kuusankosken kauppalalle. Yhtiömme toimitusjohtaja, vuorineuvos Kurt Swanljung totesi puheessaan, ettei paperiteollisuus ole siinä määrin altis työllisyysvaihteluille kuin monet muut teollisuudenalat. Siksi myös työsuhteet paperiteollisuuden piirissä ovat varsin vakaat. Enso-Gutzeit Osakeyhtiön hallintoneuvoston puheenjohtaja, kansleri Klaus Waris mainitsi tämän toisen 100-vuotiaan yrityksen pääjuhlassa, että vanhoilla tehdaspaikkakunnilla on yhä paljon sellaisia traditioita ja 'ilmastoa', jossa teollisuus voi viihtyä ja uudistua.

Tällaisten vanhojen suurten yhtiöiden yhteydessä voidaan todella puhua teollisuusperinteistä, joilla on yhä merkitystä. Aina ei ehkä kuitenkaan osata tätä puolta tarkastella yhteiskunnalliselta kannalta. Parhaillaan elinkeinoelämässämme ja väestörakenteessamme tapahtuu suuria muutoksia. Syrjäseudut autioituvat ja vanhoissa maalaispitäjissäkin muuttoliike aiheuttaa väestön vähene mistä. Toisaalta taas teollisuus-Suomessa tapahtuu ruuhkautumista ja siten sekä väestöä luovuttaville että sitä vastaanottaville alueille kasautuu vaikeasti ratkaistavia ongelmia. Niiltä tällaiset vanhat elinvoimaiset teollisuusseudut säästyvät melkein kokonaan. Ne ovat suureksi osaksi omavaraisia työvoimaan nähden ja ammattikoulutuskin on ylipäänsä varsin tyydyttävällä tasolla. Siten yhteiskunnallisten olojen kehittäminen voi tapahtua ennakolta tunnetuissa ja vakaimissa oloissa.

Vanhempi polvi, joka on kokenut huonojakin aikoja, ymmärtää antaa arvon vakaille työoloille ja tasaisesti tapahtuvalle kotiseutumme kehitykselle. Sen sijaan nuoren polven asennoituminen on toisenlaista. Ammatillisen peruskoulutuksen saaneelle työhön pääseminen ei tuota sanottavia vaikeuksia ja palkkaan päästään heti käsiksi. Nuoren ihmisen kohdalla tällaisella tehdasseudulla elämisen alkuun pääseminen on siten helpompaa kuin ennen vanhaan.

Toisaalta on varsin luonnollista, että nuori henkilö työhön päästyään muodostaa käsityksensä työstään, työpaikastaan, työtovereistaan, esimiehistään ja koko yrityksestä niiden vaikutelmien perusteella, mitä hän kokee omassa työssään ja näkee työpaikaltaan. Näin tietysti tulee olla meidän vapaassa yhteiskunnassamme. Mutta samalla on varmaan aiheellista kysyä, onko nuorelle annettu tarpeeksi työpaikkakohtaista tietoa ja onko häneen osattu suhtautua oikein, jotta hänellä on riittävästi aineksia käsityksensä muodostamiseen.

Koulutustason kohoamisen mukana nuorten asenteet myös työympäristöönsä nähden muuttuvat kriittisemmiksi. Siksi nuorten henkilöiden totuttautuminen työpaikkaan tulee vastaisuudessa edellyttämään muutakin kuin välttämättömän työnopastuksen antamisen.

Tukinuittaja-patsas
yhtiön lahjana
Kuusankosken
kauppalalle

Lauantaina 16. päivänä syyskuuta paljastettiin Kuusankoskella kuvanveistäjä **Matti Hauptin** muovaama Tukinuittaja-patsas ja luovutettiin Kuusankosken kauppalalle Kymiyhtiön juhluvuoden lahjana. Veistos sijoitettiin kauppalan keskustan läheisyydessä olevalle ns. Punaisen ladon kumpareelle, jonka yhtiö oli lahjoittanut kauppalalle Kuusankosken kunnallisen itsenäistymisen 50-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä. Puistoalueen lahjoitukseen liittyi jo Tukinuittaja pienoisveistoksena ja lupaus sen pystyttämisestä monumenttiveistoksena. Kuvanveistäjä Haupt oli valattanut kolmatta metriä korkean Tukinuittaja-patsaan pronssiin Italiassa ja hänen ohjeittensa mukaan Kiviveistämö Oy Forsman oli tehnyt veistoksen jalustan Jyväskylän mustasta graniitista.

Paljastuspuheen piti yhtiön hallituksen puheenjohtaja **Mika Tiivola** ja taideteoksen otti vastaan kauppalanvaltuuston puheenjohtaja **Heikki Hykkäälä**. Musiikkia esitti tilaisuudessa Kuusankosken Työväen Soittajat. Vaikuttavan juhlatilaisuuden jälkeen siirryttiin Koskelaan, jossa yhtiö tarjosi lounaan kauppalanvaltuuston sekä -hallituksen jäsenille ja kauppalan johtaville virkamiehille. Tilaisuudessa oli läsnä myös yhtiön hallituksen jäseniä, virkamiehiä ja luottamushenkilöitä. Lounaalla puhuivat vuorineuvos **Kurt Swanljung** ja kauppalanjohtaja **Eero Salmenoja**. Tukinuittaja-patsaan paljastustilaisuudessa ja lounaalla pidetyt puheet julkaisemme seuraavilla sivuilla kokonaisuudessaan.

Pronssinen Tukinuittaja pysyvä muisto paikkakunnalle yhtiön juhlavuodesta

— Kuusankosken kunnallisen itenäistymisen 50-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä toukokuussa 1971 Kymin Osakeyhtiö lahjoitti Kuusankosken kauppalalle tämän puistoalueen, johon me nyt olemme kokoontuneet. Lahjakirja sisälsi lupauksen, että Kymiyhtiön 100-vuotislahjana 1972 yhtiö tulee tälle alueelle pystyttämään kuvanveistäjä Matti Hauptin muovaaman tukinuittajaa esittävän pronssiveistoksen. Taiteilija oli kypsynyt idean jo niin pitkälle, että onnittelujen yhteydessä voitiin samalla luovuttaa kauppalalle tulevan veistoksen pienoisluonnos. Meille yhtiön edustajille tuotti erityistä iloa se, että kauppalan johto ilmoitti mielihyvin ottavan vastaan puistoalueen sekä sille myöhemmin pystytettävän veistoksen.

— Italiassa pronssiin valettu Tukinuittaja-patsas on nyt lopullisella paikallaan ja yhtiön juhlavuoden ohjelman mukaisesti suoritamme tänään sen paljastuksen. Näin haluamme jättää paikkakunnalle pysyvän muiston yhtiön juhlavuodesta ja samalla osoittaa kiitollisuuttamme Kuusankosken kauppalaa ja sen asukkaita kohtaan. Näinä kahtena peräkkäisenä juhlavuonna on useissa yhteyksissä kosketeltu teollisuuden ja yhteiskunnan keskinäistä vuorovaikutusta täällä Kuusankoskella. Kun nämä puolen ja täyden sadan merkkivuodet ovat johdattaneet meitä tarkastelemaan tehtaittemme ja yhdyskuntamme kehitystä perustamisvaiheista alkaen, olemmekin voineet muodostaa luotettavan kokonaiskuvan. Väheksymättä ja unohtamatta vaikeita aikoja, joita täällä niin kuin koko maallamme on ollut kestettävänä, voimme teollistumisen ja itsenäisen kunnallistoiminnan kautta pitää tääl-

lä Kuusankoskella edistymisen ja vaurastumisen aikana.

— Tältä entiseltä Punaisen ladon kumpareelta, joka vähäisestä korkeudesta huolimatta on aivan kuin keskipiste tässä korkeiden mäkien reunustamassa jokilaaksossa, me muuttamalla silmäyksellä saatamme nähdä, mitä täällä Kuusankoskella määrätöiden työn ja yritteliäisyyden, kaakonäköisen kunnallishallinnon ja keskinäisen luottamuksen avulla on saatu aikaan. Näemme tehtaait, jotka ovat jatkuvasti laajentuneet, nopeasti kaupunkimaiseksi kasvaneen keskustan, kirkon ja julkisia laitoksia. Saamme vaikutelman elinvoimaisesta, teollisuudesta kasvuvoimansa saavasta

miskäden aikaansaannosten ja luonnon välillä. Nämä kaikki seikat huomioon ottaen ei ole ollut vaikeata löytää edustavaa paikkaa veistokselle, jonka nyt paljastamme.

— Tämä kuvanveistäjä Matti Hauptin muovaama pronssiin ikuisitettu veistos on jo luonnosasteella saanut aiheensa kuvaavan nimen. Näemme jäntevän mieshahmon, joka tukin päällä seisten hallitsee taitavasti tasapainon kosken pyörteiden keskellä. Tästä Tukinuittaja-patsaasta voimme löytää paljonkin meille ja tälle seudulle läheistä symboliikkaa. Tehtaiden perustaminen Kuusankoskelle sata vuotta sitten ei olisi ollut mahdollista ilman uittoa ja yhä vielä tehtaiden pääraaka-aineen saaminen uittamalla on elintärkeä kuljetusmuoto. Vesi on muutenkin tehtaittemme tuotannollisen toiminnan alkulähde, voimanantaja ja välttämätön tekijä tehdasprosesseissa. Me voimme hel-

yhdyskunnasta, jonka kaupungiksi muuttuminen on hyvin perusteltu ja kehityksen luonnollinen seuraus. Vilkahtaen rakentamisesta huolimatta tältä paikalta avautuvissa Kuusankosken näkymissä on kuitenkin säilynyt harvinaisessa määrin avaruutta ja seudun alkuperäisiä luonnonpiirteitä. On pystytty luomaan tasapaino ih-

Tukinuittajan tekijä kuvanveistäjä Matti Haupt (kesk.), pääjohtaja Mika Tiivola (vas.) ja vuorineuvos Kurt Swanljung tarkastelemassa juuri paljastettua veistosta

posti lähestyä tätä veistosta myös toisenlaisesta näkökulmasta. Näemme tukinuittajassa määrätietoisuutta, rohkeutta, taitoa ja sitkeyttä, joita ominaisuuksia on tarvittu runsain määrin siinä tuotannollisessa työssä, jota täällä on harjoitettu jo useiden vuosien ajan.

— Tällaiset ideat ovat kuitenkin olleet vain eräänlaisia rakennusaineita, kun taiteilija on toteuttanut ja kypsyttänyt työtään. Hän on ennen kaikkea halunnut luoda taideteoksen, joka puhuttelisi meitä taiteellisilla arvoillaan. Uskon, että tämä veistos avautuu katselijalle helposti myös tästä näkökulmasta.

— Veistosmonumentin toteuttaminen on kuvanveistäjälle aina suuri voimannäköisyys. Työ on nyt päätöksessään ja esitänkin kuvanveistäjä Hauptille tilaajan Kymin Osakeyhtiön parhaat kiitokset ja onnentoivotukset onnistuneesta työstä.

— Arvoisa kauppalanvaltuuston herra puheenjohtaja ja kauppalanjohtaja, arvoisat kauppalanvaltuuston sekä -hallituksen jäsenet. Mieluisa tehtäväni on luovuttaa Tukinuittajapatsas Kymiyhtiön lahjana Kuusankosken kauppalalle, tulevalle Kuusankosken kaupungille.

Kauppalanvaltuuston puheenjohtaja Heikki Hykkäälä:

Tukinuittaja symbolisoi myös menneiden polvien työtä

— Kuusankoskihan on melko nuori paikkakunta ja ehkä tästä johtuen täällä kuvanveistotaide on jäänyt varsin vähiin. Tästä syystä meitä kunnallismiehiä suuresti ilahdutti Kuusankosken kunnallisen itsenäistymisen 50-vuotisjuhlan yhteydessä Kymin Osakeyhtiön edustajien ilmoitus, että yhtiö 100-vuotisjuhlavuotensa aikana tulee pystyttämään kuvanveistäjä Matti Hauptin Tukinuittajapatsaan tälle kumpareelle, sillä olihan tiedossa lisää arvokasta veistotaiteetta kauppalamme keskustan kaunistamiseksi. Tänään on tämän patsaan paljastus tapahtunut ja nyt saamme nähdä Tukinuittajapatsaan koko komeudessaan.

— Kauppalan 50-vuotisjuhlien yhteydessä runsas vuosi sitten paljastettiin läheisellä mäellä kuvanveistäjä Kimmo Pyykön Kolmoiskosket-niminen veistos, jonka symboliikka erinomaisella tavalla kuvaa tämän seudun luontoa ja luonnetta, kolmea koskea, joiden ympärille Kuusankos-

ken puunjalostusteollisuus nousi ja asutus kasvoi. Nyt paljastettu patsas puolestaan erittäin hyvin täydentää Kolmoiskoskien symboliikkaa kertoessaan tukinuittajasta, jonka panos puunjalostusteollisuuden raaka-aineen liikkeellepanijana on mahdollistanut mm. Kuusankoskella sijaitsevien puunjalostustehtaiden toiminnan. Näinä kaksi patsasta kuuluvat yhteen. Niiden symboliikkaan voitaneen vielä lisätä se, että täydentäessään toisiaan ne kertovat myös Kymiyhtiön ja kauppalan keskeisistä hyvistä suhteista.

— Paljon on patsaita pystytetty kunnioittamaan menneiden polvien, raivaajien, työtä. Te, Herra hallituksen puheenjohtaja, mainitsitte tämän patsaan symbolisoivan myös työtä. Näinhän asian laita tosiaan on. Mutta se kertoo myös erinomaisella tavalla juuri menneiden polvien työstä, sillä tukinuittaja on jäänyt pois melkein tyystin työelämän kuvasta. Puun kuljetus tehtailla tapahtuu tänä päivänä muilla keinoin, uittaenkin. Patsas kertoo työstä, jota täällä on tehty sadan vuoden ajan ja se sopii hyvin tälle joen läheisyydessä olevalle kumpareelle ja tulee varmasti herättämään ansaitsemaansa huomiota ja säilymään pysyväisenä muistona vuodesta 1972, jolloin Kymin Osakeyhtiö täytti 100 vuotta.

— Kauppalan puolesta on minulla mieluisa tehtävä ottaa tämä patsas vastaan ja kiittää Kymin Osakeyhtiötä arvokkaasta lahjasta, joka tuo oman lisänsä paikkakunnan harvakuusiin kuvanveistoksiin ja erinomaisella tavalla kaunistaa tätä viehättävää puistoa.

Paljastuspuhetta kuunnellaan. Kuvanveistäjä Matti Haupt eturivissä toinen oikealta.

Toimitusjohtaja Kurt Swanljung:

Läheinen ja luottamuksellinen yhteistoiminta kauppalan ja yhtiön välillä välttämätöntä

Koskelassa pidetyllä juhla-lounaalla yhtiön toimitusjohtaja, vuorineuvos Kurt Swanljung piti puheen, jossa hän käsitteli Kuusankosken kauppalan ja Kymiyhtiön välisiä suhteita ja läheisen yhteistoiminnan tarpeellisuutta. Vuorineuvos Swanljung mainitsi puheessaan seuraavaa:

— Kymin Osakeyhtiön 100-vuotisen historian kohdistaminen vain liiketaloudellisen ja teknillisen kehityksen esittämiseen antaisi yhtiöstämme liian suppean kuvan. Tietenkin tällainen teollisuusyhtiö on ennen kaikkea liikeyritys, jolle tuotteiden valmistaminen, niiden markkinoiminen ja menestyksen saavuttaminen maailmanmarkkinoilla on ensisijainen päämäärä. Siten ongelmat ovat luonnollisesti olleet ennen kaikkea tuotannollisia ja kaupallisia, mutta niiden lisäksi on tarvittu paljon muuta, jota ei ahtaasti ajatellen yleensä katsota liiketoi-

mintaan kuuluvaksi. Erityisen laajas-
sa mitassa Kymiyhtiö on joutunut vastaamaan yhteiskunnallisista tehtävistä. Tällä on kyllä luonnollinen selityksensä. Kun ensimmäiset tehtaot rakennettiin Kuusankosken äärelle, oli tämä kahden pitäjän harvaan asuttua rajaseutua. Muutama vuosi aikaisemmin oli kyllä annettu asetus maaseudun kunnallishallituksesta ja erotettu maalliset asiat kirkollisen seurakunnan toimivallasta, mutta yhteiskunnallinen herääminen ja kunnallinen itsehallinto kehittyivät kuitenkin käytännössä hitaasti. Siksi oli välttämätöntä, että tehtaiden johto alkoi oma-aloitteisesti hoitaa tehdaskylissään yhteiskunnallisia ja sivistyksellisiä tehtäviä. Tämä loi edellytykset Kuusankosken kunnalliselle itsenäistymiselle, mikä tapahtui jo v. 1921. Kun tiedämme, miten hankalaa nyky-Suomessa on kuntauudistuksen

Verho on poistettu ja pääjohtaja Mika Tiivola luovuttaa veistoksen Kuusankosken kauppalalle

toteuttaminen, voitaneen Kuusankosken kunnan perustamista pitää erityisen mielenkiintoisena tapahtumana. Muodostettiinhan Kuusankoski kahden kunnan alueista, jotka kaiken lisäksi kuuluivat kahteen eri läänin. Samalla maahamme syntyi kunta, jonka asukkaista pääosa sai toimeentulonsa yhdestä yrityksestä. Maassamme oli tuskin toista yhtä pitkälle teollistunutta kuntaa.

— Tehtävien siirtyminen yhtiöltä uudelle kunnalle tapahtui kuitenkin hitaasti. Tällaista menettelyä pitivät sekä kunta että yhtiö oikeana. Vuoden 1918 tapahtumien jälkeen yhteiskunnalliset olot olivat ankeat. Myös vientiteollisuudella oli suuria vaikeuksia voitettavanaan. Yhtiön oli löydettävä tuotteilleen uudet markkinat ja tuotantokoneiston uusiminen sekä laajentaminen vaativat suuria investointeja. Varoja ei siten liiennyt Kuusankosken kunnallisen elämän nopeaan kehittämiseen ja siksi yhtiön ylläpitämät laitokset kuten koulut ja sairaala olivat hyvään tarpeeseen. Samalla kunnallisille luottamushenkilöille tarjoutui tilaisuus kasvaa vaatiin ja vastuunalaiksi tehtäviinsä.

— Sotien jälkeinen aika vaati Kuusankoskella jälleen yhteisiä ponnistuksia ja yhtiön sosiaalitoiminnassa pantiin pääpaino ennen kaikkea omakotirakennustoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Tämän asuntopolitiikan tuloksena nyt yli puolet kuusankoskelaisista yhtiön palveluksessa olevista asuu omissa asunnoissaan. Tämä vilkas asuntorakennustoiminta on tietenkin edellyttänyt kaavoitusta, teiden ja vesijohtojen sekä viemäreiden rakentamista ja siten läheistä yhteistyötä kunnallisten elimien kanssa.

— Jos tarkastelemme Kuusankosken yhteiskunnallisten olojen varhaisempia vaiheita nykyaikaisen lainsäädännön valossa, saattaa menneisyys tuntua perin vanhanaikaiselta. Ke-

hittyneen lainsäädännön avulla on pyritty tarkoituksenmukaiseen työnjakoon yhteiskunnan sekä yritystoiminnan välillä, ja yritysten voidaan katsoa suorittavan oman osuutensa verotuksen avulla. Pitäisin kuitenkin erehdyksenä, jos me täällä Kuusankoskella näkisimme tämän rajan näin yksiviivaisen selvänä. Meidän on otettava huomioon täällä vallitsevat erikoisolosuhteet ja sen, että Kymiyhtiö on edelleen päätyönantaja paikkakunnalla.

— Siten jo yksistään paikkakunnan työllisyyden kannalta Kymiyhtiön häiriötön tuotanto ja hyvä kilpailukyky ovat ensiarvoisen tärkeitä tekijöitä. Tähänastisen pitkän kokemuksen perusteella voimme kuitenkin todeta, että paperiteollisuus ei ole siinä määrin altis työllisyysvaihteluille kuin monet muut teollisuudenalat. Vaikka tuotannonrajoitukset huonojen markkinoiden takia eivät suinkaan ole paperikoneilla tuntemattomia, ei lomautuksiin ole tarvinnut turvautua. Voimmekin katsoa, että paperiteollisuudessa työsuhteet ovat varsin vakaat.

— Tulevaisuutta varten yhtiössämme on varauduttu erittäin huolellisesti ja perusteellisesti. Koko 1960-luku on ollut yhtiössämme sen olemassa-

olon voimakkainta investointikautta huipentuen vuosiin 1970—71. Siten olemme varautuneet nousukauteen, jonka alkamisesta on jo merkkejä olemassa. Vaikka EEC-ratkaisun viivästyminen aiheuttaa tiettyä epävarmuutta, olemme tehneet suunnitelmamme vuosiksi eteenpäin ja siten katsomme voivamme selviytyä menestyksellisesti tulevaisuudessakin. Paperiteollisuus pysyy luonnollisesti edelleen yhtiön tärkeimpänä tuotannonhaarana, joskin kemian ja metalliteollisuutta tullaan määrätietoisesti laajentamaan. Paperiteollisuuttamme laajennetaan niissä puitteissa, kun metsävaramme sallivat, mutta ennen kaikkea pyrkimyksenä on kohottaa paperiteollisuuden jalostusastetta. Siten rohkenen uskoa, että yhtiön työllisyystilanne täällä Kuusankoskella tulee edelleen säilymään vakaana ja työpaikkojen määrä mahdollisesti hieman lisääntymäänkin.

— Teknillisen kehityksen mukana tehdastyön luonne on suuresti muuttunut ja edellyttää nykyisin huomattavasti enemmän koulutusta kuin aikaisemmin. Onneksi meillä Kuusankoskella on jo aikaisin ymmärretty ammatillisen koulutuksen tärkeys ja tältä pohjalta on hyvä jatkaa. Eri-tyisen suurella tyydytyksellä olemme

Vuorineuvos Kurt Swanljung
puhumassa Kuusankosken kauppalan
edustajille järjestetyllä juhlaa launaalla
Koskelassa

panneet merkille ne toimenpiteet, joita kauppa on tehnyt ammatillisen koulutuksen tehostamiseksi. Yhtiömme edun mukaista ja suorastaan välttämätöntä on, että nuoret saavat kuntainliiton Kuusankoskelle perustettavassa ammattikoulussa hyvän peruskoulutuksen. Yhtiö puolestaan huolehtii omassa ammattikoulussaan erikoiskoulutuksen antamisesta samoin kuin jatko- ja uudelleenkoulutuksesta. Näkymät ammattikoulutuksen kehittämisestä Kuusankoskella vaikuttavat lupaavilta.

— Maamme teollisuuden kasvua jarruttaa asuntojen puute. Se tunnetaan täällä Kuusankoskellakin. Yhtenä syynä siihen on se, että yhtiön asuinrakennuksista melkoinen osa on vanhoja ja niin huonokuntoisia, ettei niitä kannata enää peruskorjata. Yhtiö tukee edelleen omakotien rakentamista ja saman periaatteen mukaan on aikaansaatu myös rivi- ja kerrostaloja. Eri-tyisen ilahduttavaa on todeta Kuusankosken kauppalan ratkaiseva osuus vuokrakerrostalojen rakentamisessa. Kauppalan asuntotuot-

tanto-ohjelmassa on muutenkin tähdäty huomattavaan asuntojen lisäämiseen lähivuosina. Kauppalan ja yhtiön välillä on läheistä yhteistointintaa asuntorakennustoiminnan alalla. Sitä tarvitaan suunnittelun alkuvaiheista lähtien jo siitäkin syystä, että yhtiö on täällä huomattava maanomistaja.

— Kunnollinen asuminen on ensimmäinen edellytys ajateltaessa viihtyvyyttä. Nykyaikaisessa yhteiskunnassa se ei kuitenkaan yksinään riitä, vaan paikkakuntien kehittyneisyyttä on yhä enemmän alettu mitata asukkaista palvelevien viihtyvyystekijöiden perusteella. Tätä puolta on Kuusankosken kaltaisessa yhdyskunnassa erityisen tärkeätä korostaa, koska tehdastyön vastapainoksi on oltava kehittävä ja rentouttavaa vapaaajan toimintaa. Yhtiön henkilökuntapolitiikassa tähän puoleen on kiinnitetty paljon huomiota järjestämällä yhtiöläisille lomanviettomahdollisuuksia ja edistämällä kuntoliikuntaa. Erinomaisen tervetulleena on otettu vastaan kauppalan rakentama uimahalli ja lähiaikoina valmistuvasta urheiluhallista tulee varmaan yhtä suosittu. Pidämme urheilukeskuksen aikaansaamista ja siihen välittömästi

liittyvää koulukeskusta kaukonäköisenä ja onnistuneena ratkaisuna. Yhtiöllä puolestaan on velvollisuuksia tehdä voitavansa jo yksistään ympäristöä pilaavien haittatekijöiden poistamiseksi. Kuten varmaan tiedätte, lähivuosina rakennetaan paljon varoja vaativia jätevesien puhdistuslaitoksia.

— Olen tässä käsitellyt yhtiömme yhteiskunnallista toimintaa ja viitanut eräisiin keskeisiin kysymyksiin, joiden ratkaisemisessa yhdyskunnan ja yhtiön intressit ovat yhteiset. Haluan vielä korostaa, että pidän läheistä ja luottamuksellista yhteistyötä kauppalan ja yhtiön välillä välttämättömänä ja kumpiakin osapuolia hyödyttävänä. Yhtiön organisaatiossa tähän seikkaan onkin kiinnitetty entistä suurempaa huomiota ja edellytyksiä tämän tärkeän tehtävän hoitamiseksi tullaan parantamaan. Kuusankoski on kauppalana oloaikanaan kehittynyt pitkin harppauksin eteenpäin ja on varsin todennäköistä, että kaupungiksi muuttuminen tulee jälleen antamaan uuden sysäyksen eteenpäin. Yhtiömme on valmis tukemaan Kuusankosken kaupunkia sen aloittaessa uuden tärkeän vaiheen paikkakunnan kehittämisessä.

kanssa, toivottu, että sitä voitaisiin vielä nykyisestään kehittää. Rohkenemmekin uskoa, että tämä kädenojennus on ilmaus myös siitä, että myös Kymin Osakeyhtiön puolella tunnetaan tarvetta saada entistä enemmän yhteyksiä kauppalan. Onhan niin, että kun on kysymys Kymin Osakeyhtiön suuruusluokkaa olevasta yrityksestä Kuusankosken koisessa kauppalassa, on melkein kaikella sillä, mitä yhtiö tekee tai tekevä jättää, ainakin välillinen vaikutuksensa tämän yhdyskunnan elämään, koskipa se sitten tuotanto-, työvoima-, rakennus-, asunto-, sosiaali-, terveydenhoito- tai muuta yhtiön toimintaa. Toisaalta voitaneen myös sanoa, ettei Kymin Osakeyhtiöllekään liene yhdentekevää, mitä kauppalan piirissä tapahtuu. Kaavotuskysymykset tulevat varmasti edelleen kiinnostamaan yhtiötä suurena maanomistajana samoin kuin koulutuskysymysten järjestely työvoiman vastaista tarvetta ajatellen. Kun työvoiman saanti teollisuuslaitoksiin saatava vielä tällä vuosikymmenellä riippua siitäkin, pystyykö asianomainen kunta riittävästi tarjoamaan erilaisia palveluksia ja luomaan viihtyisän työ- ja elinympäristön, on varmasti merkitystä sillä, että teollisuus voitavalla tai toisella olla mukana näiden suunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa. Lieneekin niin, että menestyäkseen tässä kilpailuyhteiskunnassa elinkeinoelämä ja kunta tulevat entistä enemmän tarvitsemaan toisiaan. Näin on varmasti asianlaita myös Kuusankoskella. Senpä vuoksi rohkenen nyt, kun sekä Kymin Osakeyhtiön että Kuusankosken kauppalan johtoa on näin paljon yhtäaikaan saapuvilla, toivoa, samalla kun vielä kerran kiitän pöydän maukkaista antimista, että tämä lounas yhtiön 100-vuotisjuhlien merkeissä olisi samalla alku entistä tiiviimmälle ja hedelmällisemmälle yhteistyölle Kuusankosken kauppalan ja Kymin Osakeyhtiön välillä.

Kauppalanjohtaja Eero Salmenoja:

Hyvä palvelutaso ja viihtyisyys tärkeitä sekä yhtiön että kauppalan kannalta

Vuorineuvos Swanlungin puheeseen vastasi kauppalanjohtaja Eero Salmenoja, joka niin ikään korosti yhteistyön välttämättömyyttä ja esitti samalla kutsuvieraiden kiitokset yhtiön johdolle. Puhuja mainitsi seuraavaa:

— Kuusankosken kauppalanvaltuuston ja kauppalanhallituksen nimissä kiitän Kymin Osakeyhtiötä ys-

tävällisestä kutsusta lounaalle. Niin mieluisaa kuin Teidän suurenmoisen keittiotteen valmistaman aterian nauttiminen meille onkin, tärkeämpänä kuitenkin pidämme sitä kädenojennusta, jollaisena näemme Kymin Osakeyhtiön johdon yhteydenoton Kuusankosken kauppalan päättäviin elimiin. Ainakin kauppalan puolelta on, huolimatta melko hyvästä yhteistoiminnasta Kymin Osakeyhtiön

Tuotantokomiteoiden yhteiskokous
pidettiin ammattikoulun juhlasalissa

Yhtiön kaikki tuotantokomiteat Kuusankoskella

"Yhtiömme satavuotisohjelma on ollut erittäin tiivis. On haluttu kääntä jokaisen yhtiöläisen, eläkeläisen ja myös yhtiön asiakkaiden sekä paikallisten ja valtion viranomaisten puoleen. Tänä kauniina syyspäivänä olemme tulleet tärkeälle loppusuoralle yhtiön halutessa osoittaa arvostuksensa piirissään toimiville tuotantokomiteoille ja niiden toiminnalle. Yhtiön historiassa voimme pitää merkittävänä tapahtumana, kun yhtiön kaikki neljätoista tuotantokomiteaa, johon kuuluu yhteensä 125 henkilöä, kokoontuvat tänään yhteiseen kokoukseen."

Näillä sanoilla yhtiön juhluvuoden päätoimikunnan puheenjohtaja, apulaishallintojohtaja *Olof Hernberg* lausui tuotantokomiteoiden jäsenet tervetulleiksi vierailupäivän ja yhteiskokouksen alkajaislounaalle, joka pidettiin Koskelassa.

Tätä tuotantokomiteoiden yhteistä päivää vietettiin Kuusankoskella 6:ntena lokakuuta juhluvuoden ohjelman viimeisenä tilaisuutena. Lounaan jälkeen tutustuttiin juhluvuoden näyttelyyn yhtiön keskusarkistossa ja

samassa yhteydessä maisteri *Veikko Talvi* esitelmöi satavuotiaasta Kymi-yhtiöstä. Tehdaskäynnit tapahtuivat kolmessa eri ryhmässä isännöitsijöiden *Magnus Wangelin*, *Allan Aallon* ja *Krister Brommelsin* sekä asianomaisten paikallisten tuotantokomiteoiden jäsenten toimiessa oppaina. Kauppalakierroksen ja uimahallissa käynnin jälkeen kokoontuttiin ammattikoulun juhlasaliin, jossa yhtiön hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja *Mika Tiivola* loi katsauksen tämän hetken taloudelliseen tilanteeseen ja aiheesta tuotantokomiteoiden toiminta tänään käyttivät valmistellun puheenvuoron työvoimapäällikkö, varatuomari *Robert Brotherus*, paperikoneenhoitaja *Markku Vanhala* Voikkaalta ja tekniikko *Antti Valonen* Karkkilasta. Ammattikoululta siirryttiin illallisille Koskelaan. Pääjohtaja Tiivola toivotti illallisvieraat tervetulleiksi ja tuotantokomiteoiden edustajana pääluottamusmies *Olavi Degerstedt* esitti lämpimin sanoin kiitokset. Muualta tulleet majoitettiin Verlaan ja seuraavana aamuna he tutustuivat tehdasmuseoon.

Pääjohtaja Mika Tiivola:

Taloudellisen elpymisen yleiskuva toistaiseksi epäyhtenäinen

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja Mika Tiivola lausui ilonsa sen johdosta, että häntä oli pyydetty kertomaan yhtiön tuotantokomiteoiden yhteisessä tilaisuudessa nykyisestä taloudellisesta tilanteesta.

Aluksi puhuja loi lyhyen katsauksen johtavien talousmaiden taloudelliseen kehitykseen. Taloudellista elpymistä on havaittavissa, joskin suhdannekehitys on epäyhtenäinen. Yhdysvalloissa, jonka merkitys koko maailman talouteen on merkittävä, on noususuhdanne tosiasia. Kokonais-

sen aktiviteetin varovaista elpymistä. Englannissa lakot ovat heikentäneet tuotantoa ja myös Italia on kärsinyt voimakkaasta lakkoliikehännästä. Skandinaviassa on noususuhdanteen merkit selvimmin havaittavissa Norjassa. Tanskalla on ollut maksutasevaikeuksia, jotka nyt kuitenkin ovat helpottumassa. Ruotsissa on odotettu taloudellista nousua kauan. Investointitoiminta on pysynyt lammassa, mutta työllisyystilanne on kuitenkin viime kuukausina kääntynyt myönteisempään suuntaan. Yleisarviona voidaan Länsi-Euroopasta ja samoin Skandinaviasta sanoa, että elpymistä on havaittavissa, mutta toistaiseksi kokonaiskuva on epäyhtenäinen.

Suomessa noususuhdanteen merkit on selvemmin havaittavissa viennissä. Tänä vuonna viennin arvo lisääntynee edelliseen vuoteen verrattuna n. 20 %. Tuonti on kasvanut n. 17 %, joten suhde viennin ja tuonnin välillä on parantunut. Asuntotuotantoa lukuun ottamatta investointitoiminta on kuitenkin edelleen vähäistä, vaikka rahatalouden ja työvoiman

kannalta edellytyksiä voidaan pitää hyvinä. Syitä tähän pidättyvyyteen on monia. Vuosina 1969—1970 maamme teollisuuden laajentaminen oli ennätysmäistä. Kaikkea uutta kapasiteettia ei ole kuitenkaan saatu vielä käyntiin täydellä teholla. Epätietoisuutta on aiheuttanut se, millaista talouspolitiikkaa Suomi tulee harjoittamaan vastaisuudessa. On päättävä selville, mitä markkinoita varten investoidaan. Lisäksi maan poliittiset olot olivat pitkään selkiintymättömät, kunnes vihdoinkin saatiin aikaan poliittinen hallitus. Samanlainen odottava tilanne on vallinnut Ruotsissa. Puhuja sanoi kuitenkin suhtautuvansa optimistisesti investointien käynnistymiseen maassamme lähiaikoina. Se vaikuttaisi myös lisäävästi kulutukseen, minkä kasvu on tänä vuonna ollut varsin vähäistä. Investointitoiminnan vilkastumisella olisi myös tervehdyttävä vaikutus nykyiseen vaikeaan työllisyystilanteeseen.

Kymin Osakeyhtiön taloudellinen tulos oli viime vuonna edellistä heikompi, eikä tulos tänäkään vuonna parane. Pääjohtaja Tiivola mainitsi kuitenkin suhtautuvansa yhtiön tulevaisuuteen myönteisin odotuksin. Yhtiössä on suoritettu huomattavia investointeja, sen palveluksessa on ammattitaitoinen henkilökunta ja yhtiön taloudellinen pohja on vakaa.

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja Mika Tiivola selvitteli nykyistä taloudellista tilannetta

tuotannon kasvuvauhti on noussut lähes 6 %:iin ja teollisuustuotannon n. 8 %:iin, mutta kuluttajahintojen nousu on jäänyt vajaaseen 3 %:iin. Euroopassa kasvun merkit on selvästi havaittavissa Ranskassa, Hollannissa sekä Belgiassa. Näissä maissa teollisuustuotanto on kasvanut, joskin inflaatio on myös ollut suuri. Länsi-Saksassa on havaittavissa taloudelli-

Työvoimapäällikkö Robert Brotherus:

Molempipuolinen tiedotustoiminta tuotantokomiteoiden päätehtävä

Kun puhutaan tuotantokomiteain toiminnasta tänään, on syytä luoda katsaus taaksepäin tuotantokomiteajärjestelmän syntyyn ja kehitykseen ja hakea sieltä selvitystä siihen, miksi ja miten on tähän päädytty.

Kun ensimmäinen tuotantokomitealaki annettiin 21. 6. 1946, oli neuvottelukokemus ja keskinäinen kanssakäyminen työmarkkinakentässä

käytännöllisesti katsoen kyntämättömyydestä sarkaa. Tosin olivat keskusliitot SAK ja STK tammikuun 24. päivänä 1940 tehneet sopimuksen neuvottelusuhdeiden avaamisesta keskusliittojen välillä, mutta sotatilanteen jatkuessa lykkääntyi neuvottelusuhdeiden tosiasiallinen alkaminen vuodesta toiseen. Vasta noin vuosi sen jälkeen kun sota Suomen osalta oli

päättynyt eli vuoden 1945 lopulla, pääsivät alakohtaiset työehtosopimukset vauhtiin. Ensimmäinen sopimus paperi- ja puumassateollisuuden alalla solmittiin joulukuun 10. päivänä 1945 ja metallialalla saman joulukuun 19. päivänä. Runsas kuukausi ennen tuotantokomitealain antamista eli toukokuun 15. päivänä 1946 solmivat keskusliitot STK ja SAK ns. yleissopimuksen, josta sitten ovat kehittyneet näiden liittojen monet ja monipuoliset sopimukset.

Kun tuotantokomitealaki annettiin, ei toimihenkilöjärjestöillä vielä ollut työehtosopimuksia ja niinpä laki perusteluissaan rinnasti toimihenkilöt

lä 1948, mutta sovellutusohjeet viime mainittuun saatiin vasta v. 1952.

Lain syntymisajankohta poikkesi muutenkin perusteellisesti meidän nykyisestä ajastamme. Hävitty sota oli miltei käden ulottuvilla ja sen aikana syntynyt puute niin elintarvikkeista kuin kaikista muistakin elämiin tarvittavista tarvikkeista jatkui edelleen. Sodassa tuhoutuneiden asuntojen ja tuotantolaitosten jälleenrakentaminen, sodan aikana rappeutumaan päässeiden tuotantokoneiston korjaaminen, yhteen kymmenesosaan koko kansasta nousevan siirtoväen asuttaminen ja lopuksi eikä kaikkein vähiten voittajalle maksettavan an-

käsiteltäväksi työehtosopimusten mukaisessa järjestyksessä. Täytynee kai tuotantokomiteajärjestelmästä todeta, että se oli yritysdemokratiaa sellaisena kuin kysymys silloin nähtiin.

Laki voi olla hyvä tai huono tai järjestelmä voi olla hyvä tai huono, mutta hyväkään laki tai hyväkään järjestelmä ei pelaa, elleivät ihmiset ole oppineet sitä käyttämään. Niinkuin aluksi mainitsin, oli neuvottelukokemus ja kokemus saman pöydän ääressä istumisesta tuotantokomitealain voimaan tullessa täysin kyntämättömää sarkaa. Eri osapuolet ujostelivat toisiaan ja tottumattomina tällaiseen kanssakäymiseen suhtauduttiin varauksin myös tuotantokomitealakiin ja sen tulkintaan. Myös siksi, että järjestelmä oli luotu poliittisin voimin eikä työmarkkinajärjestöjen keskinäisellä sopimuksella. Ennen pitkää tunnettiin myös pettymystä siitä, että laille asetetut odotukset toisaalta tuotannon nousun suhteen ja toisaalta päätösten tekoon osallistumisen suhteen näyttivät jäävän saavuttamatta.

Tuotantokomiteat näyttivät aluksi epäonnistuneen. Kuitenkin ne alusta lähtien ovat suorittaneet erästä erittäin tärkeää pioneerityötä: ne ovat totuttaneet työkentän eri osapuolia käsittelemään yhdessä asiallisesti ja rauhallisesti päivän kysymyksiä ja opettaneet heitä huomioimaan ja kunnioittamaan toistensa näkökohtia. Vuosien mittaan on tuotantokomiteoiden tehtäväkenttä vähitellen hahmoittunut kiinteämpiin muotoihin. Tavoitteena ei enää ole ensisijaisesti välitön vaikuttaminen tuotannon kohottamiseksi, vaan lähinnä henkilöstöä ja tuotantoa koskevien tietojen ja näkökantojen selvittäminen siten, että näiden selvitysten avulla voidaan luoda edellytykset tuottavuuden ja työssä viihtyvyyden kehittämiseksi, tai ainakin raivata esteitä pois niiden tieltä. Tämä yritystä ja sen henkilöstöä koskeva keskinäinen molemminpuolinen tiedotustoiminta on tä-

Kokouksen toisena aiheena oli 'tuotantokomiteoiden toiminta tänään', jota selviteltiin kolmessa valmistellussa puheenvuorossa

työnantajien edustajiin verrattaviksi ja täten mm. tultiin voimasuhteisiin, joissa työnantajan ja toimihenkilöiden edustajien yhteinen lukumäärä on yhtä suuri kuin työntekijäin edustajien lukumäärä. Ensimmäinen teknisiä toimihenkilöitä koskeva keskusliittojen välinen työnantajia koskeva sopimus solmittiin helmikuussa 1947 ja ensimmäinen toimistohenkilökuntaa koskeva vastaava sopimus kesäl-

karan sotakorvauksen maksaminen, muodostivat valtavan urakan silloiselle yhteiskunnalle. Ei ole ihme, että näissä oloissa oli yhteinen vahva pyrkimys saada tuotantotoiminta jälleen vauhtiin ja silloin ajateltiin, että viemällä saman pöydän ääreen työkentän eri osapuolet keskustelemaan tuotantoon liittyvistä kysymyksistä saataisiin tämä tärkeä asia hoidetuksi. Työehtosopimuskenttä oli vähän aikaisemmin kartoitettu, minkä vuoksi palkat ja muut työehtosopimuksin säännöstellyt kysymykset jätettiin pois tuotantokomiteain toimipiiristä

nään tuotantokomiteain päätehtävä ja tulee varmasti sen päätehtävänä säilymäänkin. Riittävä ja ymmärrettävään muotoon puettu tiedottaminen on tuotantoelämän tärkeimpiin kuuluva toiminta. Tämä jouduttiin moneen kertaan toteamaan siinä työryhmässä, jonka tuotantokomiteain valitsemat yhteistyöelimet olivat asettaneet tiedon kulkua kartoittamaan.

On aivan ilmeistä, että tuotantokomiteat — millä nimillä niitä tulevaisuudessa kutsuttaneekin — tulevat saamaan tämän lisäksi muitakin tehtäviä, milloin, minkälaisia ja millä tavalla suoritettavia, sitä en yritäkään ruveta arvaamaan, mutta eräs merkittävimpiä niistä tehtävistä tulee varmasti olemaan se kulttuuritehtävä, jonka yhtiön 100-vuotissäätiön varojen hoito ja jako tulevat muodostamaan.

Koneenhoitaja Markku Vanhala:

Tuotantokomiteoiden tulee edistää henkilöstöpolitiikan kehittämistä

Kun laki tuotantokomiteoista 30. joulukuuta 1949 annettiin, määriteltiin sen tehtäviksi:

1. käsitellä teollisuuslaitoksen tai muun yrityksen johdon tiedotuksia, jotka on annettava komitealle vuosineljänneksittäin, sekä komitean jäsenten yrityksen talou-

desta ja tuotannosta tekemiä kysymyksiä,

2. harkita, millä tavoin tuotantoa voitaisiin edistää, tuotantotehoa kohottaa, työmenetelmiä ja työn järjestelyä parantaa sekä edistää työkurin ylläpitämistä ja estää tuotantoa tai työtä vahingoittavia toimenpiteitä,
3. tarkkailla poltto- ja raaka-aineiden sekä koneiden ja työvälineiden tehokkuutta,
4. suunnitella toimenpiteitä työntekijäin ja toimihenkilöiden varusteiden ja elintarvikkeiden saannin helpottamiseksi, ammatillisen kehityksen ja teknillisen sivistyksen edistämiseksi sekä vapaa-aikojen vieton järjestämiseksi,
5. käsitellä kysymyksiä, jotka koskevat työntekijäin ja toimihenkilöiden asuntoja, työturvallisuuden, terveydellisten olojen ja viihtyisyyden parantamista työpäikällä sekä ammattitarkastajien ja luottamusmiesten ohella valvoa työturvallisuutta koskevien määräysten noudattamista, sekä
6. toimia ensiasteisena elimenä työnantajan sekä työntekijöiden ja toimihenkilöiden välillä syntyneiden erimielisyyksien sovitteluksi ja muutoinkin edistää työrauhan säilymistä.

Tämän lain 3§:n oleellisin kohta oli määräys tuotantokomitean toimimisesta neuvoa antavana elimenä.

Kun nyt neljännesvuosisata tuotantokomitealain antamisesta tarkastelemme tätä vaikeina sodanjälkeisinä vuosina syntynyttä lakia, toteamme sen sisällöltään edistyskelliseksi ja kauaskantoiseksi.

Myös Kuusankosken tehtaille muodostettiin tuotantokomiteat. Työnte-

kijöiden toiveet tuotantokomiteoiden alkuvaiheissa olivat varsin korkealla, mutta jostakin syystä, ehkä ennakkoluuloista johtuen, tuotantokomiteat alkoivat potea näivetyystautia ja muodostuivat toiminnaltaan tehottomiksi.

Kymin Osakeyhtiön Kuusankosken tehtailla ryhdyttiin v. 1968 torjumaan tätä näivetyystautia ja kehittämään tuotantokomiteoiden toimintaa. Toiminnan tehostamiseksi perustettiin useampia komiteoita ja niiden kokoonpanoa muutettiin siten, että jokainen komitea muodostettiin osastoittain ja jäsenet valittiin kyseiseltä työosastolta. Voidaan sanoa toiminnan elpyneen. Esityslistalla on runsaasti erilaisia asioita ja niitä pohdiskellaan hyvinkin laajasti.

Tuotantokomiteoiden tehtäviä ja merkitystä selvittelivät työvoimapäällikkö Robert Brothrus (ylh. vas.), koneenhoitaja Markku Vanhala (ylh.) ja tekniikko Antti Valonen

Mainittakoon työnantajan tiedotukset, joita nykyisin on annettu niin hyvistä kuin huonoistakin asioista. Toimikuntien käsittelemät työnantajan tiedotukset on nyt ymmärretty paikkansa pitäviksi ja ne ovat saapuneet kentälle ajoissa, minkä näen positiivisena. Tiedon kulkua ovat myös edistäneet tuotantokomiteoiden yhteiskokoukset, joissa toimitusjohtaja on antanut yksityiskohtaisen selvityksen tapahtuneesta, samoin eri komiteoille on työnantajan toimesta valotettu tulevaisuuden suunnitelmia ja mahdollisuuksia. Kauaskantoisina kysymyksiä ovat esiintyneet tiedotukset tuotantotoiminnasta itsestään sekä markkinointi- ja raaka-ainekysymyksistä. Nämä tiedotteet on otettu kiitollisuudella vastaan ja näihin on luotettu. Ne ovat kulkeneet henkilöstön tietoon paljolti tuotantokomitean kautta.

Keskeisimmän osan kokouksissa muodostavat kuitenkin henkilöstöpoliittiset kysymykset, kuten tiedotustoiminta, työterveystoiminta, työturvallisuustoiminta, asuntopoliittiset kysymykset, erilaiset sosiaaliset kysymykset ja koulutustoiminta. Näistä kysymyksistä ovat asianomaiset virkamiehet pyydettäessä auliisti käyneet kertomassa.

Erityisen tärkeänä näen tuotantokomiteoiden osallistumisen asuntopo-

liittikseen, tiedottamiseen sekä koulutustoimintaan. Voikkaalle nousee parhaillaan kaksi kerrostaloa, joihin aloite on tullut tuotantokomitealta.

Osoituksena tapahtuneesta toiminnasta haluan lukea seuraavan otteen Voikkaan paperitehtaan tuotantokomitean toimintakertomuksesta:

"Keskeisimpinä kysymyksiä ovat olleet tuotantotoimintaan ja markkinointiin liittyvät asiat ja raaka-ainekysymykset. Komitealle on selostettu tuotantotuloksia koneittain, yleisiä suhdannäkymiä, uudishankintoja, muutostöitä, paperin ja hiokkeen laatuksikysymyksiä jne. Tuotantokomitean työntekijäjäsenen aloitteesta tutustui 140 tehtaan työntekijää neljään eri kirjapainoon, joissa heille selvitettiin paperille asetettavia laatuvaatimuksia erityisesti painajan kannalta katsottuna. Lisäksi kokouksissa on käsitelty myös seuraavia kysymyksiä: selostettu tietokoneen käyttöä paperiprosessissa, käsitelty asunnonjakoa työntekijöille ja järjestetty työntekijöiden edustajalle mahdollisuus osallistua asunnonjakokokouksiin, keskustelu koneiston korjaus- ja uudistustoimien hitaudesta tehtaalla sekä myrkköjen käytöstä, minkä seurauksena turvallisuustarkastaja suunnitteli myrkköjä koskevan tiedotussarjan koko tehdasta silmälläpitäen jne. Komitea on suorittanut yhdessä Kymin paperi-

tehtaan tuotantokomitean kanssa retkiä muille Kymin Osakeyhtiön teollisuuspaikkakunnille ja tutustunut mm. Haminan ja Kotkan satamien toimintaan. Samoin vieraina on ollut muita tuotantokomiteoita."

Jo tämä katsaus riittää osoittamaan, että tuotantokomitea on tarpeellinen henkilöstöpolitiikan kehittämisessä. Myös meillä työntekijöillä on ollut epäluuloja näitä elimiä kohtaan ja nyt odotetaan yritysdemokratiaa kuin viisasten kiveä ratkaisuun kaikki yhteistyön esteet. Mutta jos nyt jäädään odottamaan yritysdemokratialakia, ollaan se aika toiminnallisessa tyhjiössä, mikä ei aina-kaan ole työntekijäpuolen eduksi.

Mikä on sitten vienyt siihen, että tuotantokomiteat eivät nauti tarvittavaa arvostusta? Laki itsessään antaa huomattavat toimintaedellytykset.

Kuten alussa mainitsin, työnantajan puolelta pyrittiin ensin lakia torpedoimaan. Siten ei saatu tarvittavaa luottamusta ja kestää kauan ennen kuin täydellinen luottamus saavutetaan. Käsitteäkseni myös se, että tuotantokomitea määrättiin neuvoa antavaksi elimeksi, vei siltä työntekijöiden jatkuvan kiinnostuksen. Nyt tarvitaankin tervehdyttävä ruiske, joka antaa uutta uskoa kentälle.

Kysynkin: Eikö tuotantokomiteoille voitaisi tehdä omaa budjettia, joka toisi vastuuta ja antaisi tarkoituksenmukaisen virikkeen toiminnan kehittämiseksi ja parannusten toteuttamiseksi? Esimerkkinä mainitsen perustetun juhluvuoden rahaston, joka on jo nyt herättänyt kiinnostusta eri intressipiireissä ja joka voisi olla eräs osa tuotantokomiteoiden toimialoja, tavoitteena ammatillisen sivistystason kohottaminen.

Karkkilan tehtaan pääluottamusmies Olavi Degerstedt esitti päättäjäispäivällisillä Koskelassa yhtiön johdolle tuotantokomiteoiden kiitokset yhteisen tilaisuuden järjestämisestä ja vieraanvaraisuudesta

Teknikko Antti Valonen:

Tuotantokomitealaki toimihenkilöiden kannalta osin vanhentunut

Muistellessani ensimmäistä edustuskauttani Karkkilan tehtaan tuotantokomiteassa 1960-luvun puolivälin paikkeilla on mieleeni jäänyt vai- su kuva lyhyehköistä rutiininomaisista tapaamisista, jotka pääasiassa oli- vat työnantajapuolen tiedotustilaisuuksia. Toisella kaudella 1970—1971, jolloin jouduin varajäsenenä heti kauden alussa mukaan, totesin että komiteatyö oli huomattavasti monipuolistunut ja kehittynyt entisestään. Mukaan oli tullut komitean toimesta suoritettut erilaiset selvityk- set, kuten työntekijöiden vaihtuvuu- teen johtavat syyt, työntekijöiden poissaolojen syiden selvitys, toimin- taolosuhteet yhtiön muiden tehtaiden työmaaruokaloissa ja muita tämänta- paisia tärkeitä, jokaista osapuolta si- vuavia asioita. Merkillepantavaa on erityisesti ollut työllisyystilanteen seikkaperäinen informointi työnanta- japuolen edustajan toimesta, joka on

tapahtunut varsinkin aina jonkin mer- kittävämmän työvoimajärjestelyn yh- teydessä. Valitettavasti vain viime aikoina on ollut todettavissa, että muutokset ovat pääasiassa johtuneet tuotteiden menekkivaikeuksista.

Eräänä huomattavimpana tuotan- tokomiteoiden valvonnassa tehtynä työnä pidän tiedotussopimuksen seu- rauksena syntyneitä kirjasta "Tiedon kulku Kymin Osakeyhtiössä", kunhan vain sen antamat oivallukset saate- taan kentällä käyttöön. Myös en malta olla mainitsematta meillä Karkkilassa joulukuussa 1971 sosiaa- lipäällikkö Erkki Mattssonin aloitteen pohjalta tehtyä päätöstä, jonka mu- kaan aloitetaan julkaista erityistä Tuotantokomitea tiedottaa -lehtistä. Kyseinen lehtinen tavoittaa porteilla jaettuna jokaisen sitä haluavan tuo- tantokomiteatiedoillaan. Tämä tiedo- te on merkittävällä tavalla helpotta- nut tuotantokomitean tiedoittamistar-

Maisteri Veikko Talven esitelmää 100- vuotiaasta Kymiyhtiöstä kuunnellaan juhlanäyttelyssä keskusarkistossa

vetta sekä tiedoittamisvelvollisuutta kentälle. Se on samalla edistänyt suu- ren yleisön keskuudessa tietoisuutta tuotantokomiteasta ja sen toiminta- muodoista.

Mielestäni tämän päivän tuotanto- komitean toiminnan kuvaa on Kark- kilassa muokannut mielekkäämpään suuntaan tehtaalla hyvällä menestyk- sellä toimivat osastokomiteat. Tällöin yksilöidyt osastokohtaiset asiat ovat jääneet pois ja ne on yleensä voitu hoitaa osastopäälliköiden vastuu- alueilla joustavasti ja nopeasti.

Monesti on kuultu sanottavan, et- tä toimihenkilöiden edustajat myö- täilevät kannanotoissaan asioita — varsinkin työntekijöiden esittämiä — työnantajapuolen mukaisesti. Ehkä tällaiselta käsitykseltä ei aina voi välttyä. Syy siihen, miksi näin on, löydetään mielestäni useasti yksin- kertaisesti siitä seikasta, että toimi- henkilöt työnsä luonteesta johtuen joutuvat tutustumaan tehdaslaitoksen kehitys- ja muutossuunnitelmiin,

Jatkoa s:lla 29

SÄÄDEKIRJA

Kymin Osakeyhtiön satavuotisen toiminnan johdosta yhtiön ylimääräinen yhtiökokous on hallituksen ehdotuksen mukaisesti päättänyt lahjana henkilökunnalle perustaa 'Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön', jonka tarkoituksena on edistää Kymin Osakeyhtiön palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden sekä heidän perheenjäsentensä ammattiin liittyvää, vapaa-aikana suoritettavaa opintotoimintaa tai muuta sivistyksellistä ja aatteellista harrastustoimintaa, kehittää yhtiön eläkelaitosten tai yhtiön omakohtaisella eläkkeellä olevien vapaa-ajan yksilöllistä harrastus- ja virkistystoimintaa sekä tukea niiden paikkakuntien yhdistyksien, seurojen ja kerhojen toimintaa, joilla toimii yhtiön teollisuuslaitos tai muu vastaava yhtiön yksikkö, sen mukaan kuin jäljempänä tähän säädekirjaan liittyvissä yhtiön hallituksen hyväksymissä säännöissä lähemmin määrätään, sekä lahjoittaa säätiön peruspääomaksi kaksimiljoonaaviisisataatuhatta markkaa.

Kuusankoskella 9. päivänä kesäkuuta 1972

Hallitus

Mika Tiivola

Tor-Erik Lassenius

Johan Eric Dahlström

Aatos Erkko

K. E. Ekholm

C.-E. Olin

Esko Rekola

Kurt Swanljung

Oikeusministeriö on päätöksellään 23 päivänä elokuuta 1972 antanut luvan säätiön perustamiseen sekä vahvistanut sille ohjeiset säännöt.

N:o 1649/71/72 Oik.M.

1 §

Säätiön nimi on 'Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiö' ja kotipaikka Kuusankosken kauppa.

2 §

Säätiön tarkoituksena on

- edistää Kymin Osakeyhtiön, jota jäljempänä näissä säännöissä sanotaan yhtiöksi, palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden sekä heidän perheenjäsentensä ammattiin liittyvää, vapaa-aikana suoritettavaa opintotoimintaa tai muuta sivistyksellistä ja aatteellista harrastustoimintaa,
- kehittää omakohtaisella yhtiön eläkelaitosten tai yhtiön eläkkeellä olevien vapaa-ajan yksilöllistä harrastus- ja virkistystoimintaa sekä
- tukea niiden paikkakuntien yhdistyksien, seurojen ja kerhojen toimintaa, joilla toimii yhtiön teollisuuslaitos tai muu vastaava yhtiön toimintayksikkö.

3 §

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö myöntää henkilö- ja yhteisökohtaisia apurahoja sekä tunnustuspalkintoja sen mukaisesti kuin näissä säännöissä ja niiden perusteella säätiön edustajiston ohjeiden mukaan määrätään. Säätiön omaisuuden tuotosta on vuosittain käytettävä opintotoiminnan tukemiseen vähintään kolmannes ja muun toiminnan tukemiseen tuoton jäljellä oleva osa.

4 §

Henkilökohtaisia apurahoja ovat oikeutetut hakemaan yhtiön vakinaisessa palveluksessa olevat henkilöt tai heidän perheenjäsenensä.

Yksinomaan harrastustoiminnan apurahoja voivat myös hakea omakohteisella yhtiön eläkelaitosten tai yhtiön eläkkeellä olevat eläkeläiset.

Yhteisökohtaisia apurahoja voivat hakea sellaiset yhdistykset ja seurakunnat, joiden kotipaikkakunnalla toimii yhtiön tehdas tai muu vastaava toimintayksikkö ja joiden toimintaan yhtiön palveluksessa olevat osallistuvat.

Samoin voivat näitä apurahoja hakea sellaiset yksinomaan yhtiöläisistä koostuvat opinto- tai harrastusryhmät, joita ei ole rekisteröity yhdistysrekisteriin.

Säätiöstä ei myönnetä apurahoja taroituksiin, joiden on katsottava kuuluvan yhtiön normaaliin toimintaan ja joilla jo ennestään on vakiintuneet muodot ja tavoitteet. Myöskään sellaiseen toimintaan, jonka rahoituksen yleisesti katsotaan kuuluvan valtion, kunnan tai etujärjestöjen toimenpiteiden ja tukemisen piiriin, ei säätiöstä myönnetä apurahoja, ellei sitä erityisistä syistä katsota aiheelliseksi.

5 §

Säätiön omaisuuden muodostavat säätiölle peruspääomaksi luovutetut kaksimiljoonaa viisisataatuhatta markkaa sekä sen myöhemmin ehkä saama omaisuus.

Säätiöllä on oikeus ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja sekä muita varoja, jotka annetaan sille säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi. Kaikki säätiön varat on talletettava yhtiön haltuun korkoa vastaan, joka on 1½ % yli rahalaitosten 6 kuukauden talletuskoron.

Yhtiö puolestaan sitoutuu turvaamaan lahjoittamansa rahamäärän reaaliarvon kartuttamalla vuosittain peruspääomaa niin suurella määrällä, että se vastaa mahdollista vuotuista rahanarvon alenemista.

Säätiön konttori- ja tiliteknillinen toiminta hoidetaan yhtiön toimesta.

6 §

Säätiön päättämisvaltaa käyttävät ja sen asioita hoitavat edustajisto, hallitus ja paikalliset hallintokunnat, siten kuin näissä säännöissä on määrätty.

7 §

Edustajistoon kuuluu puheenjohtajan lisäksi alempana mainitulla tavalla määräytyvä määrä jäseniä, joista puolet on toimihenkilö- ja puolet työntekijäjäseniä. Nämä jäsenet valitaan tehdaspaikkakunnittain yhtiön vakinaisen henkilöstön keskuudesta asianomaisen tehdaspaikkakunnan tuotantokomitean tai, jos paikkakunnalla on useampia yhtiön tehdaslaitosten tuotantokomiteoita, näiden yhteisessä, kulloinkin ennen syyskuun 30. päivää pidettävässä kokouksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Edustajiston näin valittujen jäsenten toimikausi alkaa seuraavan vuoden tammikuun 1. päivänä. Edustajiston kummastakin edellämainitusta jäsenryhmästä eroaa ensimmäisen toimintavuoden päättyessä puolet tai, ellei jäsenryhmän henkilölukumäärä ole tasan kahdella jaollinen, määrä joka yhdellä ylittää puolet. Erovuorossa olevat määrältään arvalla.

Edustajiston jäsenten vaali toimitetaan vaalikokouksessa, jossa tuotantokomitean toimihenkilöjäsenet valitsevat toimihenkilöjäsenet ja työntekijäjäsenet valitsevat työntekijäjäsenet edustajistoon. Yhtiön henkilöstön lukumäärän ollessa asianomaisella tehdaspaikkakunnalla 50—1000 valitaan edustajistoon kummastakin ryhmästä yksi jäsen. Henkilöstön lukumäärän ollessa 1001 tai sitä enemmän valitaan edustajistoon lisäksi kutakin alkavaa 1000 lukua kohti yksi toimihenkilö- ja yksi työntekijäjäsen. Henkilöstön lukumäärä lasketaan yhtiön ensimmäisen vuosikolmanneksen henkilökuntatilaston mukaan.

Edustajisto valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Edustajiston puheenjohtajan nimittää yhtiön hallitus.

Edustajisto on päätösvaltainen kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet edustajiston jäsenistä on saapuvilla. Edustajiston päätökseksi tulee enemmistön kannattama mielipide. Äänten langetessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt.

Erovuorossa olevista edustajiston jäsenistä ilmoittaa säätiö kulloinkin a. vaalielimille niin hyvissä ajoin, että vaali voidaan toimittaa.

8 §

Säätiötä edustaa ja sen asioita hoitaa, mikäli näiden sääntöjen mukaan ei ole jätetty edustajistolle tai paikalliselle hallintokunnalle, säätiön hallitus. Hallitukseen kuuluu puheenjohtajana edustajiston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana edustajiston varapuheenjohtaja sekä lisäksi edustajiston keskuudestaan valitsevat yksi toimihenkilö- ja kaksi työntekijäjäsentä.

Edustajiston jäsenten toimikauden päättymisestä huolimatta jatkaa hallituksen toimikausi, kunnes uusi hallitus on valittu.

Hallitus kokoontuu, milloin puheenjohtaja tai puheenjohtajan ollessa estyneenä varapuheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai milloin vähintään yksi hallituksen toimihenkilö- ja yksi hallituksen työntekijäjäsen tekee siitä puheenjohtajalle esityksen. Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään yksi hallituksen toimihenkilö- ja yksi hallituksen työntekijäjäsen on saapuvilla.

Päätökset kokouksessa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten jakaantuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jonka puolesta puheenjohtaja on äänestänyt.

Hallituksen tulee:

- a) huolehtia säätiön varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä
- b) valvoa säätiön konttori- ja tilitieteellisen toiminnan hoitoa
- c) ilmoittaa asianomaisille tehtaitten tuotantokomiteoille kunkin vuoden elokuun 15. päivään mennessä edustajiston erovuorossa olevat jäsenet
- d) laatia toiminta- ja talousarvioehdotus edustajiston syyskokousta varten
- e) ennen maaliskuun 1. päivää jättää edustajistolle laatimansa kertomus ja tilinpäätös säätiön toiminnasta ja tiliasemasta
- f) vuosittain ennen toukokuun loppua lähettää oikeusministeriölle oikeaksi todistetut jäljennökset tilinpäätöstaseista sekä toiminta- ja tilintarkastuskertomuksista
- g) ohjata ja valvoa paikallisten hallintokuntien toimintaa
- h) pitää huolta muista säätiötä ja sen etua koskevista asioista.

9 §

Jokaisella yhtiön tehdaspaikkakunnalla tulee olla säätiön paikallinen hallintokunta. Paikallisen hallintokunnan tehtävänä on

- laatia paikallinen talousarvioehdotus säätiön hallitukselle
- vastaanottaa haettavaksi julistettujen apurahojen hakemukset, käsitellä ne ja toimintavuoden määrärahan puitteissa päättää niiden myöntämisestä edustajiston ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti
- jakaa myönnettyt apurahat ja tunnustuspalkinnot
- suunnitella säätiön toiminnan paikallista kehittämistä sekä laatia siitä ja muistakin paikallisista säätiön toimialaan kuuluvista toimenpiteistä ehdotukset hallitukselle.

Paikalliseen hallintokuntaan kuuluu kahdeksan jäsentä. Näistä nimittää yhtiön paikallinen tehdashallinto kaksi jäsentä. Muut kuusi jäsentä, joista

puolet on toimihenkilö- ja puolet työntekijäjäseniä, valitaan samalla kertaa kuin edustajiston jäsenetkin noudattamalla soveltuville osin edustajiston jäsenten vaalia varten 7 §:ssä määrättyä menettelyä.

Paikallisen hallintokunnan jäsenten toimikauden ja sen jäsenten erovuorosten suhteen noudatetaan soveltuville osin mitä edustajiston jäsenistä on 7 §:ssä määrätty.

Paikallinen hallintokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin. Sihteerin tehtävään voi hallintokunta yksimielisellä päätöksellä yhtiön paikallishoidon suostumuksella kutsua hallintokuntaan kuulumattoman yhtiön palveluksessa olevan henkilön, joka tehtävään suostuu.

Paikallinen hallintokunta on päätösvaltainen kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä neljä muuta jäsentä ovat saapuvilla. Äänestämisestä on voimassa mitä edustajistosta on 7 §:ssä määrätty.

10 §

Edustajisto kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vuosittain kahteen varsinaiseen kokoukseen, syyskokoukseen syyskuussa ja kevätkokoukseen maaliskuussa, sekä tarpeen vaatiessa ylimääräisiin kokouksiin.

Kutsu edustajiston kokoukseen on kirjallisena lähetettävä edustajiston jäsenille heidän vakinaisen asuinpaikkansa postiosoitteella vähintään 7 vuorokautta ennen kokousta.

Syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- a) valitaan edustajiston varapuheenjohtaja
- b) valitaan edustajiston jäsenistä yksi toimihenkilö- ja kaksi työntekijäjäsentä säätiön hallitukseen
- c) valitaan kaksi varsinaista tilintarkastajaa ja heille henkilökohtaiset varamiehet tarkastamaan seuraavan tilivuoden hallintoa ja tilinpitoa. Varsinaisista tilintarkastajista ja heidän varamiehistään

tulee toisen olla KHT- tai HTM-pätevyyden omaavia

- d) käsitellään ja vahvistetaan seuraavan vuoden talousarvio
- e) päätetään apurahojen jakoperusteista, määristä ja minkä alojen apurahoja julistetaan haettavaksi
- f) päätetään mahdollisten tunnustuspalkintojen myöntämisestä
- g) päätetään edustajiston, hallituksen ja paikallishallintokuntien jäsenten kokouspalkkioista, jotka voivat olla enintään tuotantokomiteain jäsenten kokouspalkkioiden suuruiset, em. elimien matkakuista sekä tilintarkastajien palkkioista.

Kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

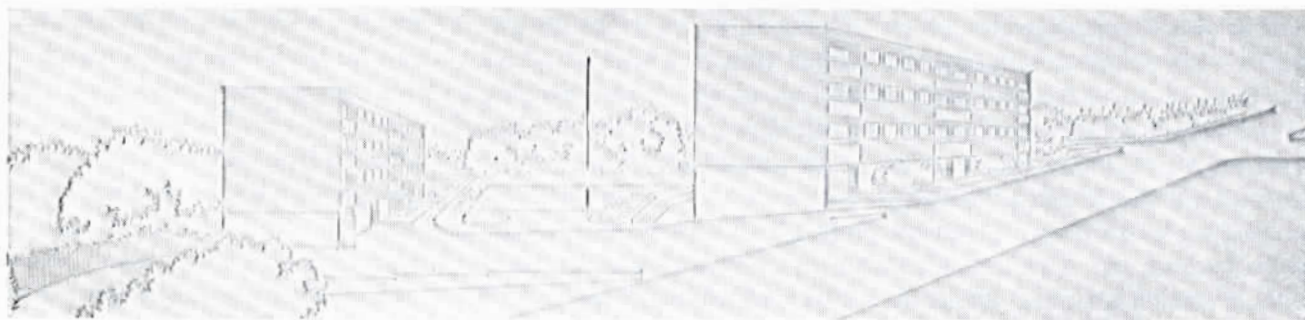
- a) esitetään säätiön toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto edelliseltä tilivuodelta
- b) päätetään toimintakertomuksen hyväksymisestä ja tilinpäätöksen vahvistamisesta
- c) päätetään edustajiston puolesta vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille ja mahdollisista muista tilinpäätöksen aiheuttamista toimenpiteistä
- d) käsitellään muut hallituksen tai paikallisten hallintokuntien esittämät asiat.

Yhtiö nimeää vuosittain yhden tilintarkastajan ja tämän varamiehen, joiden yhdessä edustajiston valitsemien tilintarkastajien kanssa tulee tarkastaa seuraavan tilivuoden hallintoa ja tilinpitoa. Tilintarkastajain nimeämisestä ilmoittaa yhtiö kulloinkin syyskokoukseen mennessä kirjallisesti edustajistolle.

11 §

Säätiön nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tai toinen heistä yhdessä hallituksen jonkun jäsenen taikka hallituksen siihen valtuuttaman toimihenkilön kanssa.

Jatkoa s:lla 24

Uusia työsuhteasuntoja rakennetaan Heinolaan

Yhtiö rakennuttaa kaksi uutta vuokrataloa Heinolaan ensi vuoden aikana, kertoi isännöitsijä *Rauno Renko* 22. marraskuuta järjestetyssä tiedotustilaisuudessa, jossa selviteltiin yhtiön uusinta rakennushanketta sekä Heinolan kaupunkiin kuuluvan Jyrängön alueen kaavoituksen nykyvaihetta.

— Heinolan kaupunki on kahden viimeisen vuosikymmenen aikana nopeasti teollistunut. Sen seurauksena on työvoiman kysyntä paikkakunnalla lisääntynyt tuntuvasti. Paikalliset työvoimareservit ovat ehtyneet ja varsinkin ammattitaitoisen työvoiman saanti on viime vuosina ollut erittäin vaikeaa.

— Heinolan ulkopuolelta tulevan työvoiman siirtymistä on vaikeuttanut kaupungissa vallitseva huutava asuntopula. Asiaan alettiin yhtiössämme vakavammin kiinnittää huomiota syksyllä 1970. Tällöin ryhdyttiin kartoittamaan lähivuosien työvoima- ja asuntotarvenäkymiä. Kävi ilmi, että vuokra-asuntojen rakentaminen työntekijöillemme on välttämätön ja nopeimmin tilannetta helpottava toimenpide.

— Vuonna 1971 yhtiömme päätti rakentaa kaksi vuokra-asuintaloa Jyrängön kaupunginosaan vuosina 1972

—73. Hanketta toteuttamaan päätettiin perustaa Kiinteistö Oy Hirvikatu 15. Nyt ovat päätökset edenneet toteuttamisen asteelle, sillä uusien vuokratalojen rakentaminen voidaan aloittaa vielä kuluvan marraskuun aikana, totesi isännöitsijä Renko.

Yhtiön rakennuttamiin vuokrataloihin valmistuu yhteensä 45 työsuhteasuntoa. Pääurakoitsijana toimii tunnettu heinolalainen rakennusliike *Lauri E. Reponen Ky*. Asuntotyyppinä ovat yksiöt, kaksiot sekä kolmen huoneen ja keittiön asunnot. Pienin asuntokoko on 36 m² ja suurin 79,5 m². Molemmat talot rakennetaan 3½-kerroksisiksi. Talojen välissä on lapsia varten yhtenäinen 330 m²:n suuruinen leikkialue. Autopaik-

koja talojen asukkaille on varattu 45 kpl. Rakennukset on arvioitu saatavan valmiiksi syys—lokakuussa 1973.

Tilaisuudessa käytti puheenvuoron myös Heinolan kaupunginarkkitehti *Unto Tupala*. Hän kertoi, että lähivuosien asuntorakentaminen keskityy Jyrängön alustavan kunnanosa-kaavan mukaan Kymiyhtiön omistamalle maalle Keskuskadun eteläpuolelle. Sinne kaavoitetaan n. 1 500 asukkaan asuntoalue, jonka asunnoista suurin osa sijoittuu kerrostaloihin.

Uutta rakennushanketta valottivat lisäksi toimitusjohtaja *Lauri E. Reponen* sekä Yhdyspankin Heinolan konttorin johtaja *U. Kuivamäki*. Tiedotustilaisuudessa oli saapuvilla toistakymmentä julkisen sanan edustajaa.

Heinolan tehtaan isännöitsijä *Reuno Renko* selostamassa lehdistön edustajille uusien vuokratalojen rakennushanketta

Kun yhtiön metalliteollisuuteen kuuluvalla Salon tehtaalla päätetään, että on aika kehittää esimerkiksi uusi venttiilimalli, käynnistyy tehtaan tuotesuunnitteluosastolla laaja ja monivaiheinen työprosessi, jonka tulokset ovat kuluttajien arvosteltavissa vasta 1—3 vuoden kuluttua. Eikä tässä vielä kaikki: tavallisesti uuden tuotteen tai tuotesarjan kehittälytyö vie kauemminkin, sillä normaalisti tuotekehittelyyn johtavaa päätöksentekoa edeltää tehtaan myyntiosaston tai metalliteollisuuden markkinointiosaston suorittama markkinatutkimus, jonka avulla pyritään selvittämään uuden tuotteen perusvaatimukset. Keskimääräinen tuotekehittelyyn käytetty aika on Salon tehtaalla vajaat kaksi vuotta, josta varsinaiseen suunnittelutyöhön käytetään vain muutama kuukausi lopun ajan kuluessa tuotteen prototyypin valmistuksessa ja testauksessa.

käyttövarmoja tuotteita. Valmistajan kannalta tuotteiden tulee luonnollisesti olla taloudellisesti kannattavia ja tehtaan valmistusmenetelmiin soveltuvia. Jotta voisimme toimia näiden suuntaviivojen mukaisesti, toimintamme pohjautuukin ns. tuoteriittäorganisaatioon. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kun tulee tarve suunnitella kokonaan uusi tuote tai venttiileistä puheen ollen tuotesarja, antaa alkusysäyksen tälle toiminnalle jompikumpi tehtaan kah-

Monitahoista tuotesuunnittelua Salon tehtaalla

Salon tehtaan tuotesuunnitteluosastolla työskentelee osastopäällikön lisäksi kuusi suunnittelijaa, laboratorio-tekniikko, puhtaaksipiirtäjä sekä arkistohoitaja-kopisti. Osaston työnjako noudattaa tehtaan tuoteriittäjälukoa: suomu- ja pallografiittivalurautaiset tuotteet sekä messinki- ja punametallituotteet muodostavat omat ryhmänsä armatuuriin suunnittelussa ja hydraulikkaliittimet ja -venttiilit omat ryhmänsä hydraulikan komponenttien suunnittelussa. Kiinteän suunnitteluorganisaation rinnalla toimii tuoteriittäorganisaatio yhteistyöelimenä. Siihen kuuluu asiantuntijoita tehtaan eri osastoilta.

Salon tehtaan tuotesuunnitteluosastoa johtaa insinööri *Asko Juva*. Hän tuli yhtiön palvelukseen kymmenisen vuotta sitten, jolloin venttiileiden suunnittelu tapahtui vielä Karkkilan tehtaalla. Vuonna 1965 suunnittelu-toiminta siirrettiin Saloon, jolloin ins. Juva ryhtyi myös johtamaan tehtaan tuotekehittelyä. Seuraavassa hän selvittelee osastonsa tämänhetkistä toimintaa.

Ryhmätyöllä tärkeä merkitys tuotekehittelytoiminnassa

— Tuotesuunnittelun tavoitteena on kehittää erilaisten kuluttajien tarpeiksiin soveltuvia, kestäviä ja

desta tuotekomiteasta, joissa ovat tehtaan johdon lisäksi edustettuina tehtaan tuotanto-, markkinointi-, myynti-, talous- ja tuotesuunnitteluosastot. Tuotekomitea hyväksyy projektiohjelman, jossa viikon tarkkuudella ajoitetaan uuden tuotteen kehittelyyn vaadittava aika. Varsinainen kehitystyö viedään melkein poikkeuksetta eteenpäin ryhmätyönä. Ryhmä koostuu eri osastojen asiantuntijoista. Yhtenä tärkeänä tavoitteena tällä työryhmällä on tehdä tuotteesta 'valmistusystävällinen'.

— Kun suunnitteluvaihe on ohitettu aloitetaan välittömästi tuotteen prototyyppien valmistus. Valurauta-

venttiileiden ollessa kysymyksessä tehdään mallivarusteet ensimmäisessä vaiheessa puusta, koska näiden valmistaminen ja korjaaminen on helpompaa kuin metallista tai muovista tehtyjen tuotantomallien. Venttiileiden seinämien lujutta ei voida ennakolta täysin laskea, vaan joudumme kokeilemaan laboratorio-olosuhteissa erilaisia seinämän vahvuuksia. Tässä vaiheessa joudumme varsinkin valurauta- ja SG-rautaosien kohdalla tekemään tiivistä yhteistyötä Karkkilan tehtaan valimon kanssa, joka toimittaa meille lähes kaikki venttiilivalut. Kun uuden mallisarjan kaikki koot on testattu ja havaittu vaatimuksia vastaaviksi, voidaan aloittaa ns. nollasarjan valmistus. Sen tarkoituksena on varmistaa lopputulos niin valmistusmateriaalin kuin työvälineidenkin kannalta, sillä tässä vaiheessa on vielä mahdollisuus tehdä pieniä muutoksia menetelmiin tai välineisiin. Nollasar-

Salon tehtaan tuotesuunnitteluosaston päällikkö, ins. Asko Juva (oik:lla) pitämässä aamupalaveria teknikko Eero Jalosen kanssa. Alapuoalla olevassa kuvassa nähdään osaston laboratorion mittausvälineitä, joita käytetään hydraulikan komponenttien testauksessa. Laboratorio sijaitsee entisessä valimorakennuksessa tehdasalueella.

jan, jonka kappalemäärä vaihtelee 50:stä 200:een, tuotteet ovat periaatteessa jo käyttökelpoisia ja osa niistä tavallisesti voidaankin sijoittaa markkinoille. Kun viimeisetkin testaukset on saatu läpiviedyiksi ja tuote todettu kaikkien vaatimusten mukaiseksi, voidaan aloittaa sen sarjavalmistus. Tällä hetkellä on osastollamme meneillään kaikkiaan 20 erilaista tuotekehittelyprojektia.

Asiakkaiden neuvontaa suoritetaan suunnittelutyön ohella

— Osa osastomme ajasta kuluu myös suoranaisesti myyntiä palvelevaan toimintaan. Annamme ennakkotietoja kuluttajille tuotteidemme uusista käyttösovelluksista, käyttökohteista, raaka-aineista ja monista muista ostajia kiinnostavista seikoista. Jotta saisimme entistä enemmän tietoja tuotteidemme menestymisestä kentällä, pitäisi suunnittelijoidemme yhä enemmän käydä hankkimassa tietoja tutustumalla tuotteidemme käyttökohteisiin ja haastatteleamalla asennus- ja valvontahenkilökuntaa.

— Harvemmin tullaan ajatelleeksi, että tuotesuunnittelutoiminnalle antaa runsaasti työtä valmistustapojen jatkuva muuttuminen: työstökoneiden muuttuessa koneen valmistama

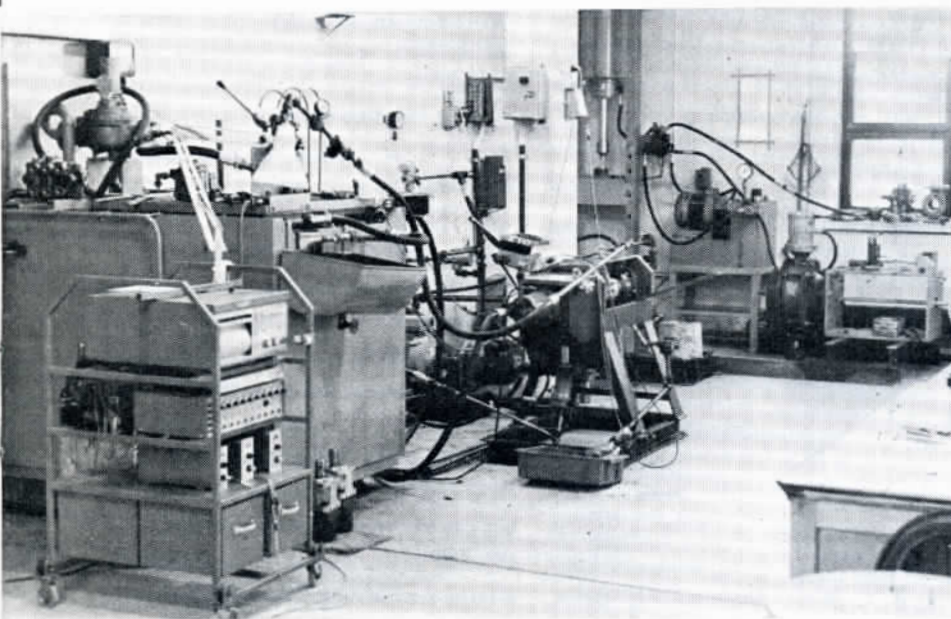
osa joudutaan yleensä mitoittamaan uudestaan valmistustapaa vastaavaksi. Viime vuosina ovat erilaiset hydraulikan komponentit antaneet meille runsaasti työtä. Pääosa suunnittelu- ja kehittäjäajasta menee kuitenkin LVI-venttiileiden parissa.

Arvoanalyysi — mitä se on ja mitä sillä saavutetaan

Tuotesuunnittelutoiminnan tueksi on Salon tehtaalla otettu pari vuotta sitten käyttöön ns. arvoanalyysi, jolla pyritään muutosten avulla saamaan aikaan kustannussäästöjä. Arvoanalyysin tuloksena on aina vähintään yhtä hyvä tuote kuin se, mistä analysointi aloitettiin, mutta kustannuksiltaan halvempi.

Teknikko Eero Jalonen on osallistunut arvoanalyysitoimintaan Salon tehtaalla ja pitää sitä erinomaisena suunnittelutoiminnan apumenetelmänä. Arvoanalyysi suoritetaan yleensä jostakin tuotteen osasta, harvemmin koko tuotteesta. Työryhmään kuuluu tavallisesti henkilöitä suunnittelusta, ostosta, valmistuksesta ja myynnistä. Ensimmäisenä on ideointivaihe, jolloin tuodaan esille kaikki mieleen juolahtavat parannusehdotukset. Tämän jälkeen ideat arvostellaan ja valitaan niistä sekä taloudellisesti että teknillisesti parhaimmat vaihtoehdot. Kolmantena suoritetaan pisteiden antaminen tietyn taulukon mukaisesti, jolloin lopullisesti selviää, mikä on kaikkein kannattavin muutosehdotus. Teknikko Jalonen totesi, että arvoanalyysia on kokeiltu Salossa viiden eri osatuotteen punnitsemisessa. Kussakin tapauksessa on löydetty ratkaisumalli, joka ei olisi varmaankaan syntynyt kaavamaisen suunnittelutoiminnan tuloksena. Arvoanalyysin etuna onkin luovan ajattelun voimakas mukaantuominen, mikä edistää ennakkoluulotonta suhtautumista ja tuo esille uusia, tuoreita ideoita.

Haastattelija Eero Niinikoski

Juankosken rakennustoiminnalle ovat antaneet vauhtia teollisuuden vahvistuminen sekä kuntauudistus. Sen huomaa saavuttaessa paikkakunnalle miltä suunnalta tahansa. Meillä on mm. Juankosken ammattikoulun suuri rakennustyö, seurakuntakeskus nousee kirkon viereen, asuintaloja on tekeillä useitakin, rakennetaan uutta siltaa, levennetään teitä jne. Suurkunnan keskus, Juankoski, on muuttamassa ratkaisevasti ulkonäköään.

Uusi ammattikoulu valmistuu ensi keväänä

Kun Juankosken ammattikoulu syksyllä 1971 perustettiin, Juankosken kunta luovutti koululle uudesta teollisuushallista ja ammattikurssikeskuksen rakennuksesta väliaikaiset koulutilat. Ammattikoulu toimii siis toista vuotta näissä tilapäistiloissa, mutta ensi vuonna sen toiminnassa tapahtuu merkittävä muutos uuden ja komean koulutalon valmistuttua.

Ammattikoulun rakentamista varten Juankosken kunta lahjoitti Pohjois-Savon Ammattioppilaitoksen kuntainliitolle 3,5 ha:n suuruisen tontin maa-alueesta, jonka kunta oli ostanut Kymin Osakeyhtiöltä.

— Ammattikoulun rakentaminen

Kahdeksan urakoitsijaa ja TVL rakentavat Juankoskea

aloitettiin kesäkuun 22 p:nä, kertoi työmaan vastaava rakennusmestari *Erkki Silainen* Kuopiosta. Peruskiven muuraustilaisuus oli syyskuun 7 p:nä ja rakennuksen harjannostajaisia vietettiin 27 p:nä lokakuuta. 120 m:n pituinen koulurakennus on elementtirunkoinen ja ulkopinnoiltaan punatiilistä puhtaaksi muurattu. Sen tila-

vuus on n. 16 000 m³ ja pinta-ala n. 3 700 m². Rakennukseen tulevat mm. kuusi luokkahuonetta, kaksi opetuskeittiötä sekä työpajahallitiloja 1 300 m². Lisäksi rakennukseen sijoitetaan oppilasruokala keittiöineen. Rakennuksen urakkasumma on 3,6 milj. mk.

Rakennustyön valvojana toimii juankoskelainen rakennusmestari *Tauno Kuikka*. Hän kertoi työn edistyneen aikataulun mukaisesti joitakin materiaalihankintojen myöhästymisiä lukuun ottamatta. Urakkasopimuksen mukaan koulutalo valmistuu toukokuun 31 päivään 1973 mennessä. Rakennuksella on 45 työntekijää, jotka ovat pääasiallisesti Juankoskelta tai työvoimapiirin muista kunnista. Ammattikoulurakennuksen pääsuunnittelija on Arkkitehtitoimisto Nylund & Co Kuopiosta ja pääurakoitsijana toimii niin ikään kuopiolainen Rakennustoimisto Eino Jokinen.

Juankosken ammattikoulusta, joka nykyisellään on 2-vuotinen, tulee 80-paikkainen oppilasmäärän ollessa niin ollen 160. Osakaskuntia on kaikkiaan kahdeksan ja oppilaspaikat jakautu-

Kahdeksan osakaskunnan yhteinen Juankosken ammattikoulu valmistuu toukokuussa 1973. Kuvassa oik:ltä työmaan vastaava rakennusmestari Erkki Silainen, työmaan valvoja, rakennusmestari Tauno Kuikka ja ins. Esko Hynninen.

Juankosken ammattikoulurakennuksesta tulee 120 m:n pituinen, tilavuudeltaan n. 16 000 m³:n suuruinen punatiilinen rakennus (ylh. vas.). Ruukinmäki-nimistä osaketaloa rakennetaan (yllä) Juankosken keskustan liepeille. Rakennuksen vas.lla puolella aikaisemmin valmistunut Ruukinpelto. Juankosken Vanhustentukiyhdistyksen toimesta on rakenteilla kaksi vanhustentaloa, joissa on yhteensä kuusitoista asuntoa (oik.)

vat kuntien kesken seuraavasti: Juankoski 45, Kuopio ja Riistavesi yhteensä 16, Tuusniemi 5, Kaavi 3, Nilsiä 3, Vehmersalmi 5 ja Rautavaara 3.

Peruskoulu rakenteille

Ammattikurssikeskuksen kaksi oppilasasuntolaa nousee parhaillaan ammattikoulun lähelle. Asuntoloiden pinta-ala on 394 m² ja niihin kumpankin tullaan sijoittamaan 42 oppilasta. Rakennusurakoitsijana toimii Eino Siponen Kuopiosta.

Myös peruskoulua varten on varattu aivan ammattikoulun vierestä tontti, jolta puusto on jo kaadettu. Rakennustyöt alkoivat marraskuun puolessa välissä. Oy Suunnittelukeskus MKR:n arkkitehti Kosti Kuronen on suunnitellut rakennuksen, jonka tilavuus on 21 000 m³ ja pinta-ala 5 428 m². Urakkasopimus on allekirjoitettu ja sen mukaan koulun tulee valmistua 15. 8. 1973 mennessä.

Rakennusurakoitsijana toimii Rakennusliike T. Tuovinen Kiuruvedeltä.

Kolme kerrostaloa ja kaksi rivitaloa

Kiinteistöosakeyhtiö Lapinrinne niminen vuokratalo valmistui Juankoskelle 19. 8. Sen osakekannasta omistavat Kymin Osakeyhtiö 40 %, Juankosken kunta 30 % ja Suomen Metallikutomo Oy 30 %. Talossa on yhteensä 21 huoneistoa yksioista kolmen huoneen ja keittiön asuntoihin keskipinta-alan ollessa n. 55 m². Asuinhuoneistojen lattiapinta-alaa on yhteensä 1 170 m². Tässä vuokratalossa, joka on ensimmäinen Juankosken kunnan ja paikallisten teollisuuslaitosten yhteistojmin rakentama talo, on kolme asuinkerrosta ja talousym. tilat kellarikerroksessa. Talo on asuntohallituksen lainoittama. Kaavin Rakenne toimi urakoitsijana, ja talon suunnitteli arkkitehti Anna-Liisa Mertaola-Nylund Kuopiosta.

Toisen Lapinrinteen kaltaisen vuokratalon rakentaminen aloitetaan vielä tänä vuonna viereiselle tontille. Lapinmäki on nimeltään tämä kiinteistöosakeyhtiö, jonka osakekannasta Juankosken kunta omistaa 69 %, Kymin Osakeyhtiö 25 % ja Osuuskauppa Kolmikutu 6 %. Rakennukselle on saatu asuntohallituksen laina ja rakennusurakka on parhaillaan laskettavana.

Niin ikään on rakenteilla Asunto-

osakeyhtiö Ruukkimäki, joka on osaketalo. Juankosken kunta on mm. varannut siitä tilat eläinlääkärin vastaanottohuoneistoksi sekä eläinlääkärin, lääkärin ja hammaslääkärin asunnoiksi eli yhteensä yli puolet pinta-alasta. Rakentajana on Kaavin Rakenne.

Myös rivitalotyyppinen rakennustoiminta on saamassa jalansijaa Juankoskella. Parhaillaan rakennetaan Oy Masuuninkulma -nimistä rivitaloa, johon tulee kahteen rakennukseen yhteensä yhdeksän huoneistoa, toiseen viisi ja toiseen neljä. Yhteinen lattiapinta-ala on 530 m². Asunnoista on yksi 40 ja yksi 50 m²:n suuruisia, kaksi 76 m² ja viisi 60 m². Rivitalon rakentaminen aloitettiin 10. 10. ja urakkasopimuksen mukaan talojen tulisi valmistua 1973 toukokuun loppuun mennessä. Taloista tulee täysin sähköistettyjä. Rakennusurakoitsijana toimii kuopiolainen Rakennusliike Kalevi Kaipainen ja sähkötyöt tekee juukalainen Kone-Sähkö-Sutinen.

Alustavat suunnitelmat on tehty myös toisen samanlaisen rivitalon rakentamista varten. Suunnittelutyö on valmistusvaiheessa. Rivitaloyhtiön nimeksi tulee Masuuninrinne.

Neljä vanhustentaloa valmistunut ja viidettä rakennetaan

Juankosken Vanhustentukiyhdis-

tyksen toimesta on Juankoskelle rakennettu kaksi ja Muuruvedelle myös kaksi vanhustentaloa. Jokaisessa talossa on kahdeksan asuntoa yhteispinta-alan ollessa kussakin talossa 230 m². Asuntojen pinta-ala on 30 m². Viidennen vanhustentalon rakentamisesta Säyneisiin on allekirjoitettu sopimus ja rakennustyötkin alkoivat jo loka—marraskuun vaihteessa. Urakkasopimus allekirjoitettiin kuopiolaisen Rakennusliike Kalevi Kaipaisen kanssa.

Seurakuntakeskus Juankoskelle

Syyskuun ensimmäisenä päivänä aloitti Juankosken seurakunta seurakuntakeskuksen rakennustyöt aivan kirkon ja pappilan viereen. Rakennuksen tilavuus on 1 450 m³ ja pinta-ala 400 m². Seurakuntakeskukseen sijoitetaan mm. seurakuntasali, kaksi kerhohuonetta, keittiö, kahvio, vierashuone, sauna sekä talonmiehen asunto. Rakennuksen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Paavo Isotalo Kuopiosta ja pääurakoitsijana toimii Rakennusliike Reino Pelkonen niin ikään Kuopiosta. Seurakuntakeskus valmistuu maaliskuussa 1973.

Yhtiön maata rakennustoimintaa varten

Yhtiö on jo aikaisemminkin myynyt maata rakennustoimintaa varten. Vastikään yhtiö myi Juankosken kunnalle 34 hehtaarin suuruisen maa-

alueen, joka on tarkoitettu omakoti-, kerros- ja rivitalojen rakentamista varten. Tämä ns. Hevoshaan alue on jo saatettu kaavoitussuunnitelman kohteeksi. Suunnittelukeskus MKR:n rakennuskaavaluonnos pienoismalleineen on jo valmiina. Alueelle tulee yhteensä 308 asuinhuoneistoa. Rakennuskaavaluonnokseen on merkitty 76 omakoti-, 27 rivitalo- ja viisi kerrostalotonttia. Lisäksi keskikoulun läheisyydestä on varattu alue lennätintalon tarpeiksi ja siihen tulee mm. linkkimasto.

Toinenkin maakauppa tehtiin yhtiön myydessä yli puolen hehtaarin tontin Osuuskauppa Kolmikkunnalle uutta tavarataloa varten. Tontti sijaitsee toimihenkilökerhon edessä. Tavaratalosta tulee tilavuudeltaan 1960 m³:n suuruinen pinta-alan ollessa 515 m². Rakennustyöt alkoivat marraskuun alussa. Urakoitsijana toimii Rakennusliike Tommi Lyytinen Ky Kuopiosta ja rakennuksen suunnittelija on rakennusmestari Santeri Sulku.

Vedenpuhdistuslaitoksen rakennustyöt alkavat

Juankosken Vesihuolto-osuuskunta on laadittanut suunnitelman vedenpuhdistuslaitoksen rakentamiseksi Juankoskelle Virraslahteen. Suunnitelman laati Insinööritoimisto Maa ja Vesi Kuopiosta. Rakennustyöt tehdään kahdessa vaiheessa, joista ensimmäinen

urakkasopimus on jo allekirjoitettu ilmajokelaisen Insinööritoimisto Vesiseppo Ky & Hautalan kanssa. Ensimmäiseen rakennusvaiheeseen kuuluvat pumppaamoiden rakentaminen ja runkolinjat ja toiseen varsinainen puhdistuslaitos. Ensimmäinen vaihe valmistuu ensi keväänä ja koko puhdistuslaitoksen tulee olla valmis Kuopion vesipiiriin antaman määräajan mukaan 30. 4. 1974.

Uusi silta vanhan Pitäjäsillan tilalle

Viime vuosisadan puolella rakennettu ns. Pitäjäsilta on osoittautunut liian kapeaksi ja huonokuntoiseksi, joten apulaisinsinööri E. Toppisen ja rakennusmestari U. Kainulaisen laatiman tutkimuksen pohjalta aloitetaan uuden sillan rakentaminen TVL:n toimesta vanhan sillan viereen virran yläjuoksun puolelle. Rakennustöiden yhteyteen kuuluvat myös tien oikaisu lähialueella. Töiden kokonaiskustannusarvio on 1 440 000 mk, josta sillan osuus on 990 000 mk. Rakennustöiden yhteydessä tullaan rakentamaan myös uusi uittokanavan silta entisen rännisillan jäädessä rakennuskaavatieillaksi.

Nykyisen kunnan virastotalon kohdalla uusi tieoikaisu leikkaa vanhan tien ja jatkuu Vehkalahden suuntaan Viemannin pelloille, missä myös oiotaan tien mutkia. Keskustan puolelta uudelta sillalta tuleva tie liittyy entiseen tiehen vanhan kunnan-toimistorakennuksen ja Ruukin pyntingin välillä.

Siltatyö tienoikaisuineen on varsin merkittävä sekä Juantehtaan että Suomen Metallikutomo Oy:n kannalta, sillä työn valmistuttua paranevat liikenneolosuhteet paikkakunnalla erittäin huomattavasti. Myös jalankulkijain liikenneturvallisuus kohennee työn valmistuttua, sillä silta- ja tietyön yhteydessä rakennetaan uudet osuudelle korotetut jalkakäytävät.

Pappilanpellon taakse nousee Ruutikellarin omakotialue

'Paperitehtaista suuryhtiöksi' täyttää tieteellisen tutkimuksen vaatimukset

Akateemikko **Eino Jutikkala**, Helsingin yliopiston Suomen historian professori ja kansainvälisesti tunnettu historiantutkija, on kirjoittanut laajan arvioinnin apulaisprofessori **Jorma Ahvenaisen** kirjoittamasta Kymin Osakeyhtiön juhlavuonna ilmestyneestä historiasta 'Paperitehtaista suuryhtiöksi. Kymin Osakeyhtiö vuosina 1918—1939'. Aluksi hän huomauttaa siitä ankarasta kritiikistä, jota yrityshistoriat ovat saaneet osakseen. Ne ovat olleet kronikkamaisia pääpainon kohdistuessa omistajien ja johtajien elämänvaiheiden kuvaamiseen. On käytetty hyväksi mieluummin anekdootteja kuin yritysten arkistoista saatavaa lähdeaineistoa. Nyt on tieteellisen tutkimuksen vaatimukset täyttävä firmahistoria nähnyt päivänvalon, sillä Jorma Ahvenainen on Kymiyhtiötä vuosina 1918—1939 käsittelevässä historiassaan keskittynyt yrityksen keskeisiin ongelmiin: markkinointiin, investointeihin, puunhankintaan, tuotantotohoon, kannattavuuteen ja omistussuhteisiin. Seuraavassa julkaisemme akateemikko Jutikkalan kirjoituksen kokonaisuudessaan.

Yrityshistoriat ovat aiheellisesti joutuneet historiatieteen edustajien ankaran kritiikin kohteeksi. Individuaalinen, omistaja-johtajien elämänvaiheita, toimintaa ja katsomuksia kuvaava aines, jota ei tietenkään voida sivuuttaakaan, on ollut liiaksi esillä, ja kertovat lähteet ovat dominoineet jäämistönluontoisten kustannuksella; tekijät ovat olleet haluttomia tai kyvyttömiä tai kumpaakin muokkaamaan yritysarkistosta saatavaa, kollektiivisia ilmiöitä valaisevaa lähdeaineistoa. Sven-Erik Åström piti jokin vuosi sitten yrityshistorian teettäjille ja tekijöille saarnan, jossa hän ensin ruoski näiden syntejä ja sitten kuvaili parannuksen tietä (painettu *Ekonomiska Samfundets Tidskriftiin* 1965:4). Nykyisin pääasia on hieno painoasu kauniine kuvineen ja sisällössä anekdootit, hän sanoi; kaikki mikä antaisi kuvan vakavaraisuuden horjumisesta jossakin vaiheessa, poistetaan (jopa Elannon historiasta!). Kronikasta on siirryttävä probleemitutkimukseen, on selvitettävä rahoitus, kannattavuus,

markkinointi, hallinto ja henkilöstön rekrytointi ja koulutus.

Haasteeseen on nyt vastattu: tieteellisen tutkimuksen vaatimukset täyttävä firmahistoria on nähnyt päivänvalon Talous- ja sosiaalishistoriallisen yhdistyksen sihteerin Ahvenaisen kirjoittamassa Kymiyhtiön historian osassa.

Kymin Osakeyhtiöllä on entuudestaan kaksikin historiikkia, 50- ja 75-vuotisjuhliin (1922, 1947) julkaistut, ja lisäksi erillinen teos yhtiön harjoittamasta kulttuuri- ja sosiaalitoiminnasta. Toisaalta Ahvenaisen sata-vuotisjuhlaksi valmistunutta teosta ei ole ennätetty ulottaa edes jo aiemmin kuvaillun 75-vuotistaipaleen päättymiseen, vaan ainoastaan 1939:een saakka. Yksityiskohtaisesti käsitelty ajanjakso osuu likipitään yksiin Einar Ahlmanin johtajakauden kanssa (1918—37), mikä ei merkitse, että Ahvenainen olisi suorittanut osajon dynastisten periaatteiden mukaan: Ahlman, joka on ensimmäinen moderni, omistajistoon kuulumaton

Kymiyhtiön pääjohtaja, on vain saanut värikuvansa teokseen ja silloin kunniaa kun hänelle kunnia kuuluu. Tehtaan historia on sitä paitsi aloitettu seuraamalla Kymmene Aktiebolagetin ja muiden Kuusankoskella toimineiden puukuituteollisuusalan yritysten historiaa perustamisesta lähtien primaarilähteiden avulla, ja kirja antaa siten enemmän kuin mitä otsake lupaa. Siinä on myös esitelty lyhyesti yhtiöön fusioituneitten Juantehtaan, Hallan, Verlan ja Kissakosken varhaisvaiheet. Esipuheessa todetuksi poikkeukseksi tästä kirjoittamistavasta jää Högfors, josta on olemassa laaja ja uudehko historiikki, ja Läskelä, jota koskeva esitys niin ikään puuttuu; Iisveden saha sukeltaa esiin yllättäen s. 247 ilman että lukija saisi tietää, miten se on yhtiölle joutunut. Ensimmäisen kerran suomalaisen firmahistoriaan sisältynee Englannissa säilytettyihin primaarilähteisiin perustuva selostus englantilaisten teollisuuslaitosten historiasta; kyseessä ovat Kymiyhtiöön liitetyt Star Paper Mill ja Yorkshire Paper Mill.

Sen väljäsanaisen kronikoinnin tilalle, joka lyö leimansa tavanomaisiin firmahistoriikkeihin ja varmaan kiinnostaa monia lukijoita, on Ahvenainen omaksunut äärimmäisen tiiviin esitystavan. Lause tai pari voi sisältää laajan tilastonkeruun ja -muokauksen hedelmät, eikä tulosten esittäminen irrallisten faktojen sijaan suinkaan voi vähentää luettavuutta. Keskeisiä ongelmia ovat markkinointi, investoinnit, puunhankinta, tuotantoteho, kannattavuus ja omistajiston jakaantuminen, jotka kaikki ovat kvantifioitavia ilmiöitä, joskin ensimmäinen ja toinen lisäksi vaatii verbaalista kuvausta.

Kiinnitän seuraavassa huomiota muutamiin talous- ja sosiaalishistoriallisesti kiintoisiin tuloksiin. Epäkriittisistä esityksistä saa usein lukea teollisen läpimurtovaiheen jättäjäisistä voitoista. Yksi Ahvenaisen laskutoimitus — sinänsä kuvaava hänen

tavalleen vaivoja säästämättä etsiä eksakteja ilmaisuja — kumoa Kymiyhtiön osalta taloushistoriallisen mytologian vaellustarinat: ensimmäisenä kymmenenä vuotena 1873—82 yksi Kymmene Aktiebolagetin osake (jonka nimellisarvo oli niin valtavan suuri kuin 25 000 silloista markkaa) tuotti 16 771 markan tappion, jos vertaa osinkoa siihen tuloon, mikä olisi saatu lainaamalla raha käypää korkoa vastaan ja laskemalla korkoa korolle. Lisäksi sekä Kymin Osakeyhtiön että Kuusankoski Osakeyhtiön osakkeilta vaadittiin — jopa toiminnan lakkauttamisen uhalla — etuoikeutettujen osakkeiden juridiseen muotoon puettuja lainoja omalle yhtiölleen; lainat kyllä maksettiin korkoineen takaisin. Vuonna 1908 Kymiyhtiö, Pohjoismaiden suurin paperinvalmistaja, olisi niin pahoissa vaikeuksissa, että joskaan sitä ei suorastaan päästetty vararikkoon, se keskeytti maksunsa ja sen hallinto jätettiin saamamiehille. Selviytyttyään tästä kriisistä se on ollut erittäin vakavarainen yritys. Ahvenainen osoittaa, että 1930-luvun suuren talouspulan aikana sekä osingot että työväen tuntipalkat pysyivät nimellismääriltään muuttumattomina, mikä hintatason laskun vuoksi merkitsi reaalityulojen nousua, joskin jälkimmäisen ryhmän kohdalla on otettava huomioon pakkolomautusten aiheuttama nimellisten vuositulojen väheneminen. Kannattavuutta parantanut tuotantotekninen nousu käy mainiossi ilmi Ahvenaisen laskemista luvuista. Kun Kuusankosken tehtailla v. 1922 tarvittiin noin 4 900 työntekijää 64 000 paperitonin tuottamiseen, oli huippuvuonna 1937 työntekijöitä enää 3 500, mutta paperitonin valmistui 200 000.

Yhtiön aseman paranemiseen vaikuttivat jonkin verran myös toisten, vaikeuksissa olevien teollisuuslaitosten halvalla hinnalla tapahtuneet ostot, näin erityisesti Hallan ja Juantehtaan juuri ensimmäisen maailmansodan aikaisen inflaation alkaessa.

Toisaalta näköjään erittäin edullisesti ostetut englantilaiset tehtaat tuottivat aluksi tappiota, ja ne hankittiinkin etupäässä jalostamaan yhtiön tuottamaa hioketta ja selluloosaa Englannin rannikolle pystytettävän paperitullimuurin takana. Kiintoisaa on havaita, että kotimaisten yhtiöiden, jopa metallialalla työskentelevän Högforsin, fusiointia säännöllisesti perusteltiin vetoamalla metsäomaisuuden lisäämisen välttämättömyyteen. Vuoden 1915 laki teki metsien ostamisen maanviljelijöiltä puutavarayhtiöille hyvin vaikeaksi, eikä Kymiyhtiöllä yhtä vähän kuin muillakaan Suomen teollisuuslaitoksilla ollut — kuten ruotsalaisilla kilpailijoillaan — mahdollisuutta saada puuraaka-ainetta ensi sijassa jo haltuunsa saamistaan omista metsistään. Viimeisinä vuosina ennen ensimmäistä maailmansotaa Kymiyhtiön puuomavaraisuus oli vielä noin 1/3, mutta 1930-luvun alkupuolella se vaihteli vain neljänneksestä kuudennekseen. Varsinkin Hallan ostossa oli saatu runsaasti metsiä, mutta tehtaiden tuotannon laajentuminen ylitti hakkuumääräin kasvun omalla maalla.

Ahvenaisen teos palauttaa mieleen sen unohdetun tosiasian, että Suomen paperinvienti ei suoraan siirtynyt Venäjältä Englantiin ja Amerikkaan maamme itsenäistyttyä. Venäjänkauppa loppui v. 1917, länsivienti alkoi hitaasti v. 1919. Välillä oli kausi, jolloin Suomi ensin oli riippuvainen Saksasta — juuri tämä riippuvuussuhde pani alkuun vientiyhdistysten perustamisen — ja jolloin sittemmin yritettiin paperia viedä Ukrainaan ja reunavaltioihin. Tämän vaiheen markkinointia kuvaavasta luvusta olen löytänyt huomautuksen aiheen. ”Seurauksena markan arvon suhteellisen nopeasta huononemisesta oli se”, Ahvenainen sanoo (s. 83), ”että vientiteollisuus pystyi kilpailemaan ulkomaisilla markkinoilla paremmin, kuin olisi ollut mahdollista ilman voimakasta kotimaista inflaa-

tiota”. Kotimainen inflaatio, so. tuotantokustannusten nousu, ei koskaan lisää vientielinkeinon kilpailukykyä, vaan päinvastoin heikentää sitä. Markan arvon aleneminen ulkomailla tietenkin vahvisti kilpailukykyä, mutta oliko jälkimmäinen edellisen seuraus? Eikö yhtä hyvin pyrkimys parantaa kilpailukykyä ollut syynä siihen, että markan arvon annettiin laskea?

Toivottavasti Ahvenainen saa kirjoittaakseen Kymin Osakeyhtiön jatko-osan ennen firman 125-vuotisjuhlaa, ja toivottavasti muutkin teollisuuslaitokset havaitsevat tieteellisten yrityshistoriain arvon.

100-vuotissäätiön säännöt

Jatkoa siltä 16

12 §

Säätiön tilivuosi on kalenterivuosi. Säätiön tilit, vuosikertomus, edustajiston kokousten pöytäkirjat ja muut säätiön toimintaa koskevat asiakirjat on ennen helmikuun loppua esitettävä tilintarkastajille, joiden tulee toimittaa tarkastus ja antaa tarkastuskertomus edustajistolle ennen seuraavan maaliskuun 15. päivää.

13 §

Säätiön sääntöjä voidaan muuttaa yhtiön hallituksen suostumuksella, jos edustajistosta vähintään kolme neljäsosaa sitä kannattaa. Päätökselle on saatava oikeusministeriön vahvistus. Päätös säätiön lakkauttamisesta tehdään samassa järjestyksessä, ja on päätökselle saatava oikeusministeriön vahvistus.

14 §

Säätiötä lopetettaessa on sen varat käytettävä säätiön tarkoitukseen läheisesti liittyvään toimintaan.

15 §

Muutoin säätiön toiminnassa on noudatettava voimassa olevan säätiölain säännöksiä.

Tästä puhutaan

Syksyllä ennen lumia tuli käytyä **Hallassa**. Sosiaalitarkastaja **Lilli Olssonin** kanssa pyörimme **Tiutisissa** ja **Jumalaniemessä** ja **Karhulassakin**. Tiutisissa meillä oli treffit harrastelijamaalari **Vilho Pöntisen** kanssa, joka 47 vuotta Hallan tehdasta palveltuaan viettää nyt eläkepäiviään kotisaarellaan lempiharrastustensa, maalaamisen ja ulkomaan kielten parissa. Pöntisen pihasta näkyy

Vilho Pöntinen asuu Tiutisen saarella omakotitalossaan, joka on aivan rannassa. Koska meren vesi aika ajoittain nousee korkealle, laiturin on monta kymmentä metriä pitkä (oik.)

Vilho Pöntinen maalaa Hallan ja Tiutisen maisemia ja opiskelee jatkuvasti vieraita kieliä (vas.)

✱

Tiutisen saarella on toinenkin maalari. Taidemaalari **Jaakko Mannisen** ateljeeri on saaren kansakoulun vintillä. Siellä intiimissä työhuoneessaan hän viimeisteli maalauksiaan Helsingissä TM-galleriassa 24. 11.—6. 12. olevaa näyttelyä varten. Taulujen aiheet olivat tällä kertaa Pohjanmaalta. Oli latoa auringonpaisteessa, latoa kuutamossa, latoa aamulla, illalla, sateessa... Tunnelmallisia ja harmonisia töitä. — Taiteilija Manninen mainitsi, että yhtiömme toimitusjohtajalla, vuori-neuvos **Swanlungilla** on mm. eräs hänen suurikokoinen maalauksensa.

✱

Arhon pappa, 88-vuotias **Niko**, on sellainen teräsvaari, että hän ajelee polkupyörällä joka ikinen päivä kesät talvet 17 km **Karhulasta** Itärannan ja Sundbergin kautta Hovilaan ja takaisin. Kerran hän ajeli mereenkin, mutta piristyi

Taidemaalari Jaakko Mannisen ateljeeri sijaitsee Tiutisen kansakoulun vintillä. Kuvassa taiteilija pohjalaisaiheisine maalauksineen.

Karhulalaisen Arhon papan kunto on korkealla, sillä hän pyöräilee joka päivä 17 km 88-sta ikävuodestaan huolimatta

soma kappale merta ja rannikkoa: valmis maalauksen aihe. Talonsa yläkerrossa hänellä on työhuone, jossa oli parhaillaan valmisteilla kaksikin Halla-aiheista öljyvärimaalauksia. Vesiväritöitäkin hänellä oli varastossa aikamoinen

pinkka. Kuten itseoppinut maalari Vilho Pöntinen on myös itseopiskelulla saavuttanut hyvän kielitaidon, sillä hän hallitsee suomen- ja ruotsinkielen lisäksi myös englannin ja saksan. Nykyisin hän opiskelee venettä.

vain siitä. Hän on Hallan eläkeläisten askartelukerhon vanhin jäsen.

★

Kuusankoskellakin perustettiin **eläkeläismiehille askartelukerho**, joka aloitti toimintansa 12. 10. Voikkaan askartelupajassa entisessä **Yrjönojan koulussa**. Toiminta sai heti alkuun suuren suosion, sillä yli 25 henkeä ilmoittautui kerhoon. Pajassa tuli niin ahdasta, että oli perustettava kaksi ryhmää, joista toinen kokoontuu maanantaisin ja toinen torstaisin klo 13—16. Ohjaajana toimii työnjohtaja **Veikko Mönkkönen**,

Joel Lehtinen on ikänsä ollut kiinnostunut aseiden tekemisestä. Alle kahdenkymmenen ikäisenä hän työskenteli isänsä pikku verstaassa ja hänen teki kovasti mieli metsästysasetta. Kun selasta ei ollut varaa ostaa eikä niitä siihen aikaan juuri ollut saatavissakaan, päätti poika tehdä pyssyn itse. — Hän ei ollut silloin vielä edes nähnyt aseiden tekoa.

"Älähän, poika, haaveile turhia", oli siinä vähättelemässä yksi ja toinen, kun hänen suunnitelmansa vuoti ihmisten tietoon. Nuori Joel ei siitä välittänyt, vaikka kärsimystä se tietenkin vähän

Kuusankosken eläkeläismiehille perustettiin lokakuussa askartelukerho, joka toimii Voikkaan askartelupajassa Yrjönojalla

Aseiden tekijä ja keksijä Joel Lehtinen Jumalniemen metsikössä omatekoisine kivääreineen ja kädessään vastikään ampumansa teeri

joka kertoi suurimman osan kerholaisista olevan Voikkaalta ja loput Kuusaaalta. Joululahjatyöt ovat tällä hetkellä päälinjalla, mutta ikkunanpokia, verhotankoja ym. tehdään niin ikään. Sosiaalitarastaja **Toini Iivanainen**, jonka aloitteesta kerho perustettiin, on mielissään toiminnan saamasta suosiosta. Yhtiön Hallan tehtaallahan eläkeläisten askartelupaja on toiminut jo useita vuosia ja siitä on ollut pelkätään myönteisiä kokemuksia.

★

"Sellaan työ, joka panoo vastahan, sellaanen on minua aina miellyttänyt", sanoi **Joel Lehtinen**, Vaasasta syntynyt. Lokakuun 13. pnä, jolloin kävimme häntä **Jumalniemessä** tapaamassa, hän täytti 71 vuotta. Hallan tehdasta hän palveli korjauspajassa 22 vuotta, mutta vaikka se ansiokasta onkin, ei se vedä vertoja Joel Lehtisen 'pyssyhomuille'.

aiheutti. Hän suunnitteli ensin työkalut ja valmisti ne ja onnistui siinä niin hyvin, että vielä tänä päivänä piippujen rihlaus tehdään samanlaisilla työkaluilla. Asekin valmistui aikanaan ja sen tekeminen oli erittäin kiintoisa vaihe, muisteli nerokas keksijä. Ensimmäisellä omatekoisella asellaan hän metsästelikin sittemmin kymmenen vuoden ajan.

Mutta tämä ase ei jäänyt viimeiseksi, sillä sen jälkeen hän on valmistanut täysin uusia aseita vähän alle sadan. Ja hän tekee aseet alusta loppuun asti itse. Uusimiensa ja korjaamiensa aseiden, sellaisten, joihin hän esimerkiksi on tehnyt uuden piipun, lukumäärä nousee noin 900:aan.

Lehtinen on erikoistunut vapaapistooleihin. Hänen **Finnmaster**-niminen vapaapistoolinsa on patentoitu ulkomailla ja Suomessa ja parhaillaan hänellä on patenttihakemus uudelle keksinnölleen.

Eikä Joel Lehtisen nerokkuus ole rajoittunut yksinomaan aseisiin, vaan siinä sivussa on tullut keksittyä yhtä sun toista muutakin.

★

Viime lehdessä tuli puututtua 'henki-maailman' asioihin. Kyseessä oli Jumalniemen vanha pytinki, joka myytiin Hengellinen Setlementti-nimiselle yhdistykselle. Mainitsimme kuvatekstissä, että mainittu yhdistys on entinen Kristillis-yhteiskunnallinen Työkeskusliitto. Asia ei pidä paikkaansa, mutta emme voi syyttää painovirhepaholaistakaan. Saamamme tiedot olivat vääriä, mutta kummallakaan yhdistyksellä ei asiassa ole osaa, ei arpa. Kysymyksessä on siis kaksi eri yhdistystä. **Kristillis-yhteiskunnallinen Työkeskusliitto** on jo yli viisikymmentä vuotta vanha ja sen on perustanut teologian tohtori **Sigfrid Sirenus**. Liitto elää edelleen kukoistuskauttaan, joten valitamme syvästi tätä kiusallista väärinkäsitystä ja toivomme Kristillis-yhteiskunnallisen Työkeskusliiton toiminnalle mitä parhainta menestystä.

★

Siirrytään sitten urheilun pariin, kuntourheilun, jolle sykkää sydämemme. **Karkkilasta** tuli toimitukselle kirje. Asia koski viime Kymiyhtymässä selostettuja **kesäurheilupäiviä**, nimenomaan

luontopolkukilpailua ja erityisesti kuvatekstejä.

"Kuvien teksteissä on paljon toivomisen varaa. Luontopolkukilpailun kuvissa ei ole huomioitu karkkilalaisia voittajia; niin naisten sarjan voittaja Helmi Tuomi kuin miesten sarjankin voittaja Eero Tuomi on jätetty huomiota vaille, vaikka heidät tunnistaisi yhtä hyvin kuin esim." sen ja sen. "Kark-

vuonna. Sosiaalipäällikkö **Keijo Jokiranta** oli vieraana heidän juhlissaan ja kertoi, ettei "kymiläisenä tuntenut olevansa ainakaan huonompi kuin Gutseitti". Juhlissa olivat mukana myös apulaishallintojohtaja **Olof Hernberg** ja hum.kand. **Bjarne Nygård** Kymiyhtiöstä.

★

SPR:n Juankosken osaston uusi kioskivuokrattiin Rautatiekirjakauppa Oy:lle. Ensimmäisinä aukiolo-päivinä varsinkin juankoskelaislapset parveilivat kiinnostuneina kioskin ympärillä.

kilan urheiluväki on pahoillaan, sillä harvoin me olemme saaneet niin ylivoimaista voittoa jossakin lajissa kuin tänä vuonna luontopolkukilpailussa."

Voi harmi, kuinka tämän nyt selittää! Diskriminoinnista tai demonstraatiosta ei missään tapauksessa ole kyse. Kaiken lisäksi käytimme kuvatekstien laatimisessa urheilueksperttien apua. Toimituksen ja Karkkilan urheiluväen välillä syntyneen dissonanssin aiheuttamia vaurioita on vaikea korjata, mutta vastaisuudessa tulemme olemaan näissä asioissa 'silmä kovana'.

★

Kalevi Pihkala viimeistelee parhailaan yhtiön **juhlavuoden elokuvaa**. Viimeiset leikkaukset ovat meneillään. Elokuvasta tulee n. 25 minuutin pituinen ja ensiesitys on ensi vuoden alkupuolella. Elokuvaa tullaan esittämään yhtiön kaikilla tehdaspaikkakunnilla, joten jokaisella yhtiöläisellä on mahdollisuus nähdä se.

★

Kuten tämä meidän yhtiömme, vietti **Enso-Gutzeitin** 100-vuotisjuhla tänä

SPR:n Juankosken osaston vanha kioskivuokrattiin kaatopaikalle ja rakennettiin uusi yhtiöltä vuokratulle maalle keskelle kylää. Hommamiehistä yksi oli sosiaalipäällikkö **Mikko Lehto-ora**, joka kertoi osaston vuokranneen kioskin Rautatiekirjakauppa Oy:lle. Kioski lisää tuntuvasti tämän alan palveluksien tarjontaa paikkakunnalla, onhan se auki klo 21 saakka. Kioskirakennuksen urakoi Kaavin Rakenne & Co M. Nykänen Kaavilta.

★

Peekoo seiskalla Kuusanniemessä kaikki viihtyvät hyvin, jopa talitintitkin. Ylimestari **Rauni Henttonen** kertoi kone-saliin tulleen muutamia talitiaisista ja erityisesti ne tuntuvat viihtyvän melu-alueeksi merkityssä osassa salia. Titi-tty kuuluu veikeästi koneiden äänen lävitse. Peekoo seiskalla on korvan iloa, mutta onpa aina joskus silmän iloaikin, kuten esimerkiksi 23. 11., jolloin 30-henkinen virolaisseurue kävi tutustumassa paperikoneeseen. Pääosa virolaisista vieraista oli kuulemma kauniita nuoria naisia. He kuuluivat **Tammik-yhtyeeseen**, joka esiintyi nuorisoihlassa Voikkaan seuratalossa edellisenä iltana.

★

Filmituottaja **William Marcus** — muistatthan 'Puu Kymän paperina maailmalle' -filmin tekijä — saavutti suu-remmoista menestystä Taloudellisen Tiedotustoimiston ja Talouselämän AV-keskuksen järjestämässä teollisuusfilmi-kilpailussa. Kilpailuun osallistui 17 tämän vuoden aikana valmistettua opetus- ja pr-elokuvaa, jotka oli jaettu kah-teen ryhmään: suurelle yleisölle tarkoi-tettuihin ja erikoistarkoituksiin, kuten esim. opetukseen valmistettuihin elo-kuviin. Tuottaja Marcus voitti jälkimäisen sarjan elokuvallaan 'Virtakiskot', joka on 15 minuutin mittainen värielo-kuva ja siinä esitellään virtakiskojen käyttöä kotona, liike-elämässä ja teol-lisuudessa ja samalla esitellään ne uutena vientiartikkelinamme. Sama elo-kuva valittiin myös vuoden elokuvaksi.

Yhdeksänhenkisessä juryssä olivat edustettuina Mainos-TV, Suomen Filmi-tuottajat, Suomen Opetuselokuvayhdis-tys, Tiedotusmiehet, Yleisradio sekä teollisuusjärjestöjen edustajat.

★

Ylityönjohtaja **Erik Johansson** Han-gon tehtaalta kuuluu sex-klubiin! Se on salaseura, johon kuuluu 25 jäsentä. Aina kun joku jättää seuran luonnolli-sella tavalla tai muutoin, kutsutaan uusi jäsen tilalle, mutta muuten ei. Seuran jäsenmerkki on kullattu kuutonen. — Seuran perustajajäseniä oli kuusi.

★

Yhtiön tiedotustoiminta on tehostu-nut tämän vuoden aikana. Vuoden alus-ta lähtien **Karkkilassa** on sosiaalipääl-likkö **Erkki Mattssonin** toimittamana il-mestynyt moniste **'Tuotantokomitea tie-dottaa'**, joka sisältää tuotantokomiteas-sa käsiteltyjä asioita. Monistetta jae-taan tehtaan portilla kaikille työnteki-jöille.

Yritysten sisäistä tiedotustoimintaa koskevan sopimuksen pohjalta teki **Salon** tehtaan tuotantokomitea kesällä päätöksen, että tehtaalla ruvetaan jul-kaisemaan ja toimittamaan **sisäistä tie-dotuslehteä**. Lehtisen toimittamisesta huolehtii merkonomi **Juhani Silfver**. Marraskuun 16 pnä lehtisestä ilmestyi jo 16. numero. Siinä ei ole ainoastaan 'virallisia' ilmoituksia ja uutisia, vaan myös leikkisään sävyyn toimitettuja ko-kouskutsuja, Hilmanpäivähiluja, jne.

Kulttuuripalstalla on ajatelmia ym. hengentuotteita.

Heinolan tehtaalla on niin ikään alkanut ilmestyä **tiedotuslehti**, jonka tarkoituksena on täydentää Kymiyhtymän ja koko yhtiön henkilökunnan Tiedotuslehden välityksellä saatavaa informaatiota. Siinä kerrotaan asioista, joilla on merkitystä lähinnä vain Heinolan tehtaan henkilökunnan keskuudessa. Tiedotuslehden toimittaa sosiaalipäällikkö **Eino Saarinen** ja se ilmestyy kerran kuukaudessa. Heinolan henkilökunta saa lehensä kellokorttien läheisyydessä olevista jakelupaikoista.

★

Kymintehtaan Mestarikerho järjesti perinteelliset **syysnaamiaiset**, joissa oli väkeä satakunta henkeä toinen toistaan mielenkiintoisimmissa puvuissa. Heikki Rosendahlin yhtye soitteli tanssimusiikkia ja kova oli vauhti päällä.

★

Kouvolan ympäristön miehiä oli syksyllä reservin kertausharjoituksissa Kannuskosken maastossa. Oli siellä useita yhtiöläisiäkin mm. yhtiön tiedotussihteeri **Eero Niinikoski**, joka hoiteli sikäläistä tiedotustoimintaa teltasta käsin. Oli kaunis konekirjoittajatar ja monistuskonekin. Turvallisuusinsinööri **Teuvo Karhukin** oli mukana onnistuneessa maastopuvussa, jossa hän sulautui syksyiseen metsään varsin häkellyttävän hyvin. Kirjapainoa edusti faktori **Urpo Kovanen**. Ja oli siellä

Kymintehtaan Mestarikerhon naamiaisissa oli todellista pukuloistoa. Kuvassa vas:lla ensimmäisen palkinnon saanut neekerinainen.

Kaksi kansantaiteilijaa esittämässä vauhdikasta ripaskaa (vas.)

useita muitakin, jotka eivät halua nimeään julkisuuteen.

Eräs asia, joka paljastui näiden kertausharjoitusten yhteydessä, alkoi sangen kovasti huolestuttaa meitä kotirintaman eläjiä. Keskiviikkoiltana klo 21.35 koko reserviläisjoukko jopa jätti vartiopaikkansa, poteroinsa tai kaminan lämpimän kyljen ja kiiruhti telttaan, jossa oli televisio. Mikä ohjelma sieltä tuli, emme edes ilkeä sanoa. Erityisen vakava tilanne syntyy, jos vihollinen saa vihiä asiasta, koska se silloin voi marssia Suomeen kohtaamatta mainittavampaa vastarintaa, jos ollenkaan.

★

Yhtiön henkilökuntalehtien neuvottelukunnan eri tehtailla toimivien jäsenten yhteinen kokous pidettiin Verlassa ja Kuusankoskella 13.—14. 11. Ilahduttavaa oli todeta, että osanotto oli 100-prosenttinen tai oikeastaan yli sen, kuten tiedotuspäällikkö **Veikko Talvi** totesi, koska paikalla oli muutamia henkilöitä neuvottelukunnan ulkopuolelta, mutta silti läheisessä ja lämpimässä suhteessa siihen.

Neuvottelukuntien jäsenet ovat välitöntä ja vikkelää väkeä. Kaikkein vikkelin on varmasti **Jouko Finni** Voikkaan paperitehtaalta.

Tilaisuus alkoi Koskelassa, jossa tervehdysten ja lounaan jälkeen siirryttiin katsomaan elokuvaa 'Puu Kymin paperina maailmalle'. Sen jälkeen lähdettiin Kouvolan Kirjapainoon, jota esitteli yllifaktori **Ville Rantala**. Matka jatkui Verlaan, jossa pidettiin varsinainen kokous. Seuraavana päivänä aamupalan jälkeen tutustuttiin tehdasmuseoon **Esko Puk-**

Kymenlaakson miehiä kertausharjoituksissa Kannuskosken maastossa. Faktori Urpo Kovanen yhtiön kirjapainosta Kouvolaan kuvassa kesk. vas:lla tähyilemässä taivaan rantaa.

kilan opastuksella ja katsottiin 'Näin tehtiin Verlassa käsipahvia'-elokuva. Puolen päivän maissa oli kokouksen osanottajilla tilaisuus tutustua Voikkaan PK 18:aan, jota esitteli koneenhoitaja Jouko Finni. Yhtiön keskusarkisto Eerolassa oli seuraava kohde, sitä esitteli maisteri **Gustav Danielsson**. Päätöslounas nautittiin Voikkaan klubilla.

Tilaisuus oli erittäin onnistunut ja viitteitä vastaiselle lehtien tekemiselle saatiin. Tämän tilaisuuden yksi arvokas hyöty on se, että nyt ensimmäisen kerran yhtiön koko tiedotusväki tapasi kerralla toisensa.

Kokousta kunnioittivat läsnäolollaan myös apulaishallintojohtaja, varatu-

sudittu ja ikkunanpokat punaisella niin että siellä tuntui aina olevan pimeää. Kaaveleita ja parvekkeita täytyi olla vähän joka suuntaan..." Voikkaan aika on tosin vain pieni episodi Santun ja Maijan elämässä, sillä kirjahan on yhteiskunnallinen kuvaus Tampereen Pispalasta.

★

Heinolan Toimihenkilökerho vietti pikkujoulua 25. 11. ja tilaisuudessa oli väkeä toista sataa henkeä. Parahiksi

Taiteilija Topi Valkonen suunnitteli tiedotusosastolle kortin, jolla tiedotetaan osaston muuttamisesta pääkonttorista Niementie 13:een

laisen yliopiston hallussa. Mikko Kainulaisen ennätys on edelleen voimassa.

★

Lopuksi finaali: **tiedotusosasto** on muuttanut majaa pääkonttorista **Niementie 13:een**, taloon, jossa jalostusteollisuuden myyntiosasto majaili ja osa majoilee vieläkin. Tiedotuspäällikkö Veikko Talven puh. n:o on 415, tiedotussihteeri Eero Niinikosken 416, toimittussihteeri Heli Kyllönen on tavattavissa n:ssa 390 ja toimistoa hoitava Maritta Purtilo n:ssa 417, kuten myös Kalevi Pihkala, joka hoitaa filmipalvelua.

susa

Kymin Osakeyhtiön Tiedotusosasto Kuusankoski

mari **Olof Hernberg** ja kirjapainon ylläpitäjä Ville Rantala.

★

Voikkaa on päässyt suomalaisen kaunokirjallisuuteen kirjailija **Hannu Salaman** ansiosta. Hänen uusimmassa kirjassaan '**Siinä näkijä missä tekijä**' Santtu on työssä Voikkaan tehtaalla paperitehtaan laajennuksen aikana 1930-luvulla. Santtu ja hänen vaimonsa Maija asuvat tehtaalla erään sähkömiehen omakotitalon yläkerrassa, jossa oli kyökki ja kamari. Kamarin ikkunasta näkyi joki. "Koko talo oli sen Urhon omaa pykäämää ja joka puolelta kummallisen näköinen, korkea taitekattonen törö rantatörmällä, myrkyrvihreällä

juhlaan ilmestyi myös uusi kerholehti Länsi-Räme, josta uumoillaan kilpailijaa Saarisen toimittamalle Tehtaan kuulumisille. Ainakin jokainen tuntui osaan Länsi-Rämeen sisällön ulkoa vielä maanantainakin, kun sen sijaan Tehtaan kuulumisten uutiset eivät tunnu jäävän päähän millään.

Pikkujoulussa esiintyi mm. lauluyhtye Mauttomat (Holopainen—Heinomaa—Lappalainen) ja juhlaa kunnioitti läsnäolollaan heinolalainen ME-mies **Mikko Kainulainen**. Hän saavutti opiskeluaikanaan 1964 kättelyn maailmanennätyksen kättelemällä erään lappeenrantalaisen kaupan ikkunassa opiskelijatoverinsa kanssa 40 tunnin ajan. Entinen ennätys 35 tuntia oli erään amerikka-

Tuotantokomitealaki...

Jatkoa s:ltä 13

myynti-, hankinta-, tuotanto- sekä korjausbudjetteihin. Tällöin kiteytyy henkilöille asioista jo ennakolta kokonaisnäkemyks, johon kannanotot asiallisesti perustuvat.

Kiinnittäisin huomiota myös tuomari Brotheruksen puheenvuorossa esiintyneeseen seikkaan ja sen seuraamukseen. Työnantajan ja toimihenkilöiden edustajat on katsottu edustukseltaan yhtenäiseksi. Siten tuotantokomitealaki ei suo toimihenkilöiden edustajalle mahdollisuutta tulla valituksi tuotantokomitean puheenjohtajaksi tai sihteeriksi, ei edes näiden varamiehiksi. Näin ei laki enää kaikilta osiltaan vastaa nykyajan vaatimuksia. Se on mielestäni kuitenkin ollut mainio siemen nykytilanteessa voimakkaasti esiintyntyvälle yritysdemokratia-ajatukselle.

Lopuksi toivonkin tuotantokomiteatyölle uusia toimintamuotoja ja entistä osallistuvampaa sekä tuloksellisempaa toimintaa. Samalla otan kunnian lausua kaikkien toimihenkilöedustajien puolesta 100-vuotiaalle Kymin Osakeyhtiölle onnentoivotukset ja menestyksellistä toimintaa ajassa eteenpäin.

Vedenpuhdistuslaitoksen hoitaja Sakari Nikki, 24, työskentelee Kymin paperitehtaalla Kuusankoskella. Hän on suorittanut keskikoulun ja ollut sen jälkeen pakkaus- ja tekstiiliteollisuuden palveluksessa sekä viimeiset kolme vuotta Kymiyhtiössä. Kirjoittamista Nikki on harrastanut aktiivisesti kahdeksan vuoden ajan. Tällä hetkellä hän toimii Pohjois-Kymenlaakson kirjoittajarenkana varapuheenjohtajana ja yhdistyksen julkaisun päätoimittajana.

Tavallisena nuorena, samanlaisena kuin sadat kaltaiseni, näen asiat hie-
man eri tavalla kuin jo iäkkäämmät ja yhtiöön juurtuneet työntekijät. Onhan ymmärrettävää, että nuori, jolla on tulevaisuus edessään, pyrkii mahdollisuuksiensa mukaan tekemään maailmastaan mieleisensä.

Vuorotyössä on tietty perusjännitysteisyys, johon ei totu koskaan. Siitä syystä se ei olekaan kaikkein suosituimpia työaikamuotoja. Miksi nuori sitten valitsee vuorotyön? Syitä on monia.

Nuorena ollaan usein ajattelemattomia. Tehdään harkitsemattomia päätöksiä. Seurauksena saattaa olla avioliitto liian köykäisin taloudellisin perustein. Myös vaatimusten jatkuva kohoaminen eri aloilla koulutustason kohoamisena muodostaa monelle työläisnuorelle liian korkean kynnyksen ylittettäväksi. Yhtiö tarjoaa tyydyttä-

vät taloudelliset mahdollisuudet ja sosiaaliset edut, jotka varsinkin perheelliselle ovat monessa tapauksessa tärkeitä. Tietty turvallisuuden tunne kannustaa yrittämään, olkoonkin, että työ ei aina ole miellyttävää.

Nuori työntekijä antaa suuren arvon esimiehilleen, mikäli he sen ansaitsevat. Melkein yhtä suuren kuin rahalle. Valitettavasti nämä ovat usein suoraan verrannollisia keskenään. Nuori on kriittinen. Siksi aina joku saattaa irtisanoutua pikaistuksessaan. Nuori ei tunne itseään mil-
lään lailla orientoituneeksi tai riippuvaiseksi. Hän on myös halukas näyttämään tämän. Moleminpuolinen rehtiys saa hänen arvostuksensa.

Yleensä nuori työntekijä ottaa selville etunsa ja mahdollisuutensa. Tästä huolimatta eräiden paremmin palkattujen töiden kohdalla sattuu epäoikeudenmukaisuutta ja 'unohtamisia', joita on vaikea ymmärtää. Luontaisena optimistina ajattelen tällaisen asian vastaan tullessa: Historia alkaa siitä, missä asiat katoavat. Historiaan ei kannata puuttua ja näin on jo paljon helpompi jatkaa.

Uuden työntekijän tie alkaa usein apumiehen tai oppipojan paikalta.

Apumies on mies siinä, missä joku toinenkin, vaikka hänelle ei juuri arvoa anneta. Tämä näkyy selvemmin siinä, että hyvin harvoin edes konekohtaisissa paikallisissa palkkaneuvotteluissa apumiehet saavat mukaan edustajansa, vaikka tulos määräisi suoraan heidän taloudellisen asemansa.

Vaikuttaa siltä, että yritysdemokratia pureutuu varsin väkijäisesti vuorotyöläisiin, jotka olosuhteiden pakosta ovat perin harvoin koolla yhdessä. Ilmeisesti myös se, että jo koulussa opetettiin kunnioittamaan Jumalaa, Isänmaata ja Esivaltaa, on tehnyt meistä niin säikkyjä, että pienimmänkin vastoinkäymisen tullessa viittaamme kintaalla. Hällä väliä, kunhan kausipalkka on pankissa.

Uuden työntekijän on myös vaikeaa ymmärtää osaston sisäisiä palkkaeroja. Paperisalin ja keskeytymättömän 3-vuorotyön lasketun tuntipalkan erotushan on useissa tapauksissa monta markkaa. Saliin tuleva uusi työntekijä saa alunpitäen parempaa palkkaa kuin joku jo vuosia vuorotyössä itseään kuluttanut. Yhtenäisen ylenemisjärjestelmän puuttuminen aiheuttaa katkeruutta. Nuori tarvitsee

rahaa elämänsä perustarpeiden hankkimiseen ja ylläpitämiseen. Hänelle ei riitä, että ylenemisen huomaa vuorotyön pienten palkkaerojen takia ainoastaan vastuun kasvamisena.

Juhlavuoden paras lahja paikkakunnalle olisi ollut työmahdollisuuksien tuntuva määrällinen lisääminen. Usein tilanne kuitenkin vaikuttaa päinvastaiselta. Joku lähtee eläkkeelle, mutta uutta ei oteta sijaan. Näyttää kuin ei olisi otettu huomioon, että meidänkin jälkeemme tulee sukupolvi. Esimerkkinä eräänlaisesta rationalisoinnista voisi mainita toisen työn tarjoamisen useammille riittämätöntä korvausta vastaan. Näin menetetään työpaikkoja. Taloudellisissa vaikeuksissa kamppaileville, miksei muillekin, kiusaus käy usein ylivoimaiseksi ja kaupat syntyvät.

Vedenpuhdistuslaitos, jolla tällä erää työskentelen, on miellyttävä työmaa. Ainoana merkittävänä negatiivisena piirteenä näen huollon puutteen henkilökunnan vähyyden takia. Koska palkka noudattelee tehtaan yleislinjaa, on se vastuun huomioiden kuitenkin palkkakuopassa. Yleistilanne on kuitenkin parempaan menossa.

Tiedotustoimintaan kaipaisin useammin ilmestyvää lehteä, jossa asiallinen, kärkeväkin kritiikki ilman tiettyä riskiä olisi sallittua. Nykyisessä lehdessä asiaa voisi palvella jonkinlainen Minä kysyn — sinä vastaat -palsta. Tällä voisi ajan mittaan olla merkitystä asenteiden muuttajana ja näkökantojen lähentäjänä. Kaikki riippuu tietysti aktiivisuudestamme ja yhtiön suhtautumisesta asiaan. Viime vuosien viiman nopeaa kehitystä tarkastellessa, sitä uskaltaa kuitenkin toivoa.

Työ ei käy tylsäksi, kun on jotakin opittavaa. Näin on, mutta nopeasta kehityksestä huolimatta, on olosuhteiden vielä paljon muututtava ennenkuin näissä tehtaissa voidaan ajatella tehtävän jatkuvasti saumatonta ja kitkatonta yhteistyötä.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKI

KALLE HONKANEN

voitelija Kymin selluloosatehtaalta tuli 7. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Korpilahdella 2. 12. 1914. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1928 Eerolan kartanoon. Tämän jälkeen hän työskenteli eri tehtävissä ja oli rakentamassa mm. Kymin selluloosatehtaan kuorimoa sekä Kuusaan ja Keltin voimalaitoksia. Kymin selluloosatehtaan palvelukseen hän tuli 1948. Voitelijaksi hänet nimitettiin 1954. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomitalin Kymin selluloosatehtaan tekn. johtajan Lars Ståhlströmin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

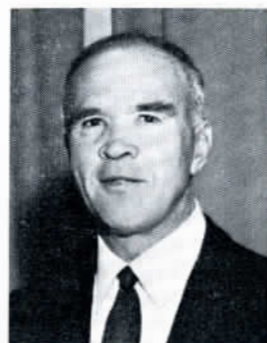
ASSER MAUNO

työkalujakelija metallikorjaamolta tuli 10. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 26. 4. 1913. Ammattikoulun käytyään hän tuli yhtiön palvelukseen 1927. Työskenneltyään eri osastoilla hän tuli korjauspajalle höylääjäksi 1944. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1968. Metallikorjaamolla pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomitalin insinööri Osmo Matteron kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

HALLA

AULIS SANDSTRÖM

katontekijä tuli 28. 10. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Pyhtäällä 14. 4. 1908. Yhtiön palve-

Aulis Sandström

lukseen hän tuli 1922 toimien lämmitäjänä laivoissa. Hän on ollut palveluksessa myös rakennusosastolla, telakan pajalla ja korjauspajalla. Nykyisin hän toimii katontekijänä ja peitteiden korjaajana lautatarhalla. Hän on ollut erittäin aktiivinen nyrkkeilijä ja tullut mm. Wienin Työläisolympialaisissa Itävallassa mitalisijoille. Hallan seuratalolla pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 50-vuotisansiomitalin isännöitsijä Börje Carlsonin kiittäessä häntä pitkäaikaisesta palveluksesta.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKI

ERKKI QVICK

mestari Kissakosken voimalaitokselta täytti 60 vuotta 16. 11.

PAULI ROSSI

lastaaja klooritehtaalta täytti 60 vuotta 27. 11.

ARVO LINDHOLM

sekatyömies kuljetusosastolta täyttää

Asser Mauno

Kalle Honkanen

Erkki Qvick

Arvo Lindholm

Eino Stöör

Svante Salo

60 vuotta 14. 12. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotyöosastolle hän tuli 1931. Työskenneltään selluloosateollisuuden ja rakennusosaston palveluksessa hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä 1965. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

EINO STÖÖR

leikkuukoneen hoitaja Kymin paperitehtaan PK 7:ltä täyttää 60 vuotta 17. 12. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1929. Työskenneltään eri osastoilla hän siirtyi 1935 Kymin paperitehtaan Yankee-osastolle leikkuukoneen hoitajaksi. Nykyiseen työhönsä PK 7:lle hän siirtyi 1971. Vapaa-aikoihin hän harrastaa kuntourheilua.

VEIKKO REN

viilaaja kemian teollisuuden kunnossapitoryhmästä täyttää 60 vuotta 22. 12.

EINO YLÄTALO

viilaaja Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täytti 50 vuotta 10. 11.

KYLLIKKI PALJAKKA

siivooja voimaosastolta täytti 50 vuotta 15. 11.

NIILLO ÄÄPÄLÄ

ohutlevyseppä metallikorjaamolta täytti 50 vuotta 16. 11.

LEO LAHTINEN

1. lämmittäjä Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaalta täytti 50 vuotta 19. 11. Hän on syntynyt Ruokolahdella. Yhtiön palvelukseen Kymin asuinrakennusosastolle hän tuli 1939. Vuosina 1941—1953 hän oli Kymin höyryvoimalaitoksen palveluksessa lämmittäjänä. Päälämmittäjäksi hänet nimitettiin 1953. Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaalta hän siirtyi 1964 toimien ensin n. puoli vuotta asennusapumiehenä ja sen jälkeen nykyisessä tehtävässään 1. lämmittäjänä.

REINO NENONEN

viilaaja Kymin paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täytti 50 vuotta 20. 11.

ONNI HEIJALA

sorvaaja kemian teollisuuden kunnossapitoryhmästä täyttää 50 vuotta 11. 12.

AARNO NORA

laitoshuoltaja Kymin höyryvoimalaitokselta täyttää 50 vuotta 23. 12. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1939 asiapojaksi Kymin puutarhaan. Käytyään välillä ammattikoulun ja oltuaan sotapalveluksessa hän tuli 1945 karbidi-tehtaalte. Kymin höyryvoimalaitokselle hän siirtyi 1946 ja nykyiseen tehtäväänsä 1953.

KOUVOLAN KIRJAPAINO

SVANTE SALO

konelatoja täytti 60 vuotta 29. 10. Hän on syntynyt Helsingissä. Hän aloitti käsinlatojaopin 1928 ja suoritti sen jälkeen myös konelatojaopin. Suorittuaan asevelvollisuutensa hän toimi kirjapainoissa Jyväskylässä, Mäntässä, Salossa, Kouvolassa ja Imatralla. Työhön Kouvolan Kirjapainoon hän tuli 1940. Hän siirtyi Lehtikanta Oy:n palvelukseen 1950 ja takaisin Kouvolan Kirjapainoon 1968, jossa edelleenkin työskentelee. Hän on erittäin aktiivisesti mukana ammattijärjestötoiminnassa. Hän perusti Kouvolan Kirjatyöntekijäin Yhdistyksen 1945 ja toimi sen puheenjohtajana 17 vuotta. Hän oli

Veikko Luukkonen

Pentti Valkonen

Jalmari Vihervaara

Martti Lehtovaara

Sulo Mäkelä

Tauno Lapinlampi

Martta Parviainen

Viljo Sinivuori

myös v. 1945 perustetun Konelatojain keskusjärjestön ja konelatojien Hautausturvan perustajien joukossa. Hän on tehnyt lukuisia opintomatkoja kotija ulkomaille. Hänen rakkain harrastuksensa on näyttämötaide. Jo poikaisena hän esiintyi Mikkelin Työväen Teatterissa. Hän on toiminut niinkään Mäntän Työväen Teatterissa ja Kouvolassa Työväenopiston, Kouvolan Karjalaisten- ja Kouvola-Seuran näytelmäpiireissä sekä sen jälkeen Kouvolan Teatterissa iltanäyttelijänä ja lavastajana. Hänen muista harrastuksistaan mainitakoon puutarhanhoito ja kalastus.

HALLA

VEIKKO LUUKKONEN

vaununvaihtaja täyttää 60 vuotta 10. 12. Hän on syntynyt Juvalla. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1947 puusepäksi puusepäntehtaalalle. Höyläämöille hän siirtyi 1958. Hän tuli uudelleen puusepäntehtaalalle 1959. Nykyiseen tehtäväänsä vaununvaihtajaksi hän siirtyi 1966.

PENTTI VALKONEN

särmääjä täyttää 50 vuotta 22. 12. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1937 lautatarhalle merkkipojaksi. Vuosina 1941—1944 hän oli laivassa kansimiehenä. Lautatarhalle hän siirtyi 1944 ja kuljetusosastolle autonkuljettajaksi 1947. Nykyiseen tehtäväänsä hän tuli 1956.

KARKKILA

AARNE TAMMELIN

varastomies täytti 60 vuotta 12. 11.

MARTTI AHLSTEDT

laturi rakennusosastolta täytti 60 vuotta 22. 11.

JALMARI VIHervaara

työnjohtaja laadunvalvontaosastolta täytti 50 vuotta 20. 11. Yhtiön palvelukseen konekaavaajaksi hän tuli 1947. Tarkastusosaston työnjohtajaksi hänet nimitettiin 1963. Hänen vapaa-aikansa kuluu työväen urheilun, Karkkilan sos. dem. työväenyhdistyksen, urheilukalastuksen ja omakotitalon hoidon parissa.

TUULIKKI KARJALAINEN

nosturinkuljettaja ammeakaavaamosta täytti 50 vuotta 29. 11.

HEINOLA

MARTTI LEHTOVAARA

työnjohtaja täytti 50 vuotta 11. 11. Hän on syntynyt Lahdessa ja tuli 1954 yhtiön palvelukseen höylääjäksi Lahden tehtaalalle. Hän siirtyi työnjohtotehtäviin 1970. Samana vuonna Lahden tehtaan lopetettua toimintansa hän siirtyi Heinolaan lämmönvaihdivasastolle. Hänen harrastuksistaan kalastus on etusijalla.

SULO MÄKELÄ

levynleikkaaja täytti 50 vuotta 13. 11. Hän on syntynyt Hollolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1955. Hän harrastaa vapaa-aikanaan kuntoliikuntaa.

TAUNO LAPINLAMPI

trukinkuljettaja tehdaspalveluosastolta täyttää 50 vuotta 13. 12. Hän on syntynyt Sysmässä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1947. Vakituiseen työhön autonkuljettajaksi Heinolan tehtaalalle hän tuli 1954. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1968.

MARTTA PARVIAINEN

kannakkeiden pakkaaja radiaattoriosastolta täyttää 50 vuotta 18. 12. Hän on syntynyt Heinolan maalaiskunnassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1959.

SALO

VILJO SINIVUORI

konekorjaaja tehdaspalveluosastolta täyttää 60 vuotta 10. 12. Hän on syntynyt Särkisalossa ja tullut yhtiön palvelukseen 1937 viilaajaksi. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1960. Hän on innokas palokuntalainen ja on kuullut Salon VPK:aan vuodesta 1938 lähtien. Tänä aikana hän on suorittanut useita erilaisia kursseja, toiminut VPK:n järjestysmiehenä 16 vuotta sekä puolivakinaisena konemiehenä vuosina 1960—1964. Palontorjuntaliiton ansiomitalin hän sai 1968 ja palokunnan pienoislipun täyttäessään 50 vuotta.

Manan majoille

Elokuun 18 p:nä poistui keskuudestamme kuorimies Yrjö Nikola Voikkaan puuuhiomolta. Hän oli syntynyt 31. 10. 1913 Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1937 Kymin ulkotoimistolle. Vuosina 1945—1969 hän työskenteli karbiditehtaalalla lämmittäjänä ja lastaajana. Voikkaan puuuhiomolle hän siirtyi 1969.

Yrjö Nikola

